NE ŞARTLARI
leket içi
leket dışı
leket içi
leket dışı

MI?

...eye girişmişti. Acaba ...r mıdır ve hangisi daha

... idama mahkûm edil- ...shanede birine bol çay,

...da öldü. Ölen çay içeni

...rekorunu kırmıştır.

...ticarete alıştırmak için

...bir kâğıt uzatır, para- ...ozulan paranın sayıl- ... müşteri çocuğun an-

...ersem, hep böyle hay-

AYDEDE

No. 91 — 107
CUMARTESİ 28 MAYIS 1949
FİYATI 25 Kuruş

Cumartesi Günleri Çıkar Bitaraf Siyasi Hoşsohbet Gazete
İdarehane : Ankara Caddesi 98/2. TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi : 1922
Telgraf : Aydede — İstanbul
Telefon - 25100 — Posta Kutusu: 816

FIKRALAR

SİYASİ HADİSELER

CEMİYET HAYATI

KADIN VE SİNEMA

HİKAYE

İKİ ROMAN

TUHAF VAKALAR

HOŞ SÖZLER

FOTOGRAF

VE

KARİKATÜR

ŞU, ACAİP DÜNYA!

Böylesi de Duyulmamıştır...

En büyük Hintli Gandi'yi İngilizler ikide bir de kodese atarlar, o da yurdunu işgal eden bu adamlara bu hareketlerini protesto etmek üzere yemekten, içmekten kesilirdi.. Tek gıdası olan keçi südünü içmez, günden güne erir, gittikçe sönerdi. Ölümü ile milyonlarca Hintlinin ayaklanmasından çekinen İngilizler, bu sıska, cılız, bir karış bez parçasına bürülü insanın önünde boyun eğer, onu salıverirlerdi. Açlık, Hindistanın en büyük liderinin elinde sessiz ve korkunç bir silâhtı. Onunla dilediğini yapardı. Nitekim katledilmeden bir müddet önce de oruca başlamış ve Hindistan ile Pakistan arasındaki kaçınılmaz harbin önünü almıştı.

Gandi'nin çıkardığı moda, dünyanın her tarafında tatbik edilir. Hapishanelerde mahkûmlar kendilerine tatbik edilen rejimi baltalamak gayesiyle buna sık sık baş vururlar. Geçenlerde, İstanbuldaki talebe yurtlarında öğrenciler de, kendilerine verilen yemeklerin azlığından ve kötülüğünden şikâyetlerini birkaç gün süren bir açlık greviyle ifade etmediler miydi? Velhâsıl, açlık grevi kötü bir durumu protesto etmek için baş vurulan en en mâsum, en gürültüsüz bir silâhtır.

Kötü bir durum dedik, değil mi? Sakın bu sözümüze inanmayın! Meğer açlık, sadece şiddeti, cebri, bir şeyin noksanını önlemek için baş vurulan bir çare değilmiş.

Bunu biz de yeni öğrendik.

Bakınız nasıl! Napoli civarındaki bir sanatoryomda hastalar, hastane idaresini protesto etmek için açlık grevine başlamışlar. Bu veremlileri çileden çıkaran, hattâ ölüm tehlikesini göze alarak böyle çok tehlikeli bir silâha sarılmalarına sebep olan hâdise, yiyeceğin, içeceğin akıl almıyacak kadar bolluğu imiş... Memleketin iktisaden bu kadar müşkül bir durumda bulunduğu bir anda bu bolluk, hastalarca israf sayılmış ve idarenin yola getirilmesi için böyle bir plân tatbik edilmiş...

Ne dersiniz? Böyle bir açlık grevi hiç işittiniz mi?

Çeviren: T. T.

OL MAHİLER Kİ...

Şu Yahudiler açıkgöz millettir doğrusu. Bütün Arap dünyasının düşmanlığına rağmen, bir devlet kurdular ve dört bir taraftan saldıran komşularına da ders verdiler. Bu hâdiseler cereyan ederken bütün dünyanın zihnine takılan bir istifham vardı; "Acaba bu kadar silâhı nereden buluyorlar"... Hattâ Arapları destekliyen İngiltere bu işte bir hayli ileri gitmiş ve Çekoslovakyayı İsrail devletine silâh vermekle itham etmişti.

Meğer işin rengi bambaşka imiş! Yahudiler Çekoslovak silâhlariyle değil, İngiliz malı harp silâhlariyle harp ediyorlarmış. İş garibinize gitti değil mi? İzah edelim:

Geçenlerde İngiliz ordusunun Ortaşarktaki levazım depoları teftiş edilmiş. Bir de ne görülsün: Bütün depolarda 8 milyon İngiliz lirası tutarında malzeme eksik değil mi? Tahkikat mahkikat derken, iş anlaşılmış: bizim paramızla 90 milyon Türk lirası kıymetindeki silâh aşırılarak Filistin yolunu tutmuş.

Bu hâdise karşısında insanın dudaklarına şu mısrâ geliyor:

Ol mâhiler ki derya içredir deryayı bilmezler.

YİNE İNGİLİZ ANANELERİNDEN

Şimdi duc de Windsor ismi ile anılan eski İngiltere Kıralı VIII. Edvard'ın ismine kesilmiş para yoktur; olabilirdi; olmamamasına sebep yine kıralın kendisidir.

Zira tahta çıktığı zaman yeni hükümdar namına basılacak paraların üzerine konacak resimler çizilmişti. Fakat kral:

— Olmaz, demişti, benim sol taraf profilim daha iyidir. Siz sağdan almışsınız!

İngiliz an'anesine göre kıralların profilden resimleri sağdan alınır. İşte bu sebepten hükûmet, an'aneyi bozamamış ve parayı basmamıştı.

AZLEDEN KİMMİŞ ?

İnsan kafası torna tezgâhından çıkma bir nesne değildir ki, bütün düşünceler birbirine benzesin. Bazan, birinin ak dediğine öteki kara der; bazan da, birinin doğru gördüğü ötekine iğri gelir. Bilhassa, içtimai ve siyasi meselelerde bu zıddiyet, göze diken gibi batacak bir hal alır. Şimdi, bütün dünyayı meşgul eden, taraftarlarına ve aleyhtarlarına yazılar yazdıran, saatlerce ileri geri söz söyleten mesele, meşhur Atlantik Paktı. Bu mücadele sadece demir perdenin önünde ve arkasında bulunanlar arasında cereyan ediyor sanırsanız, aldanıyorsunuz. Bu gürültülü savaş, bu paktı imzalamış olan Batılıları da birbirine kattı.

Batı devletlerini birbirine bağlıyan bu paktın aleyhinde bulunan Amerikalıların arasında Amerikanın en büyük gazetelerinden biri olan Nev York Post'un baş yazıcısı T. O. Takrey de bulunuyordu. Bu adam, her sabah iğneli kalemiyle bu pakta ve bunu meydana getiren politikaya çatar dururdu. Bu baş muharririn geçenlerde vukua gelen istifası bütün Amerikayı hayretler içinde bıraktı.

Haber aldığımıza göre mesele şu şekilde cereyan etmiş: Gazetenin sahibi, Mister T. O. Takrey'i çağırarak, gazetesinde Atlantik Paktı aleyhinde yazılar istemediğini, umumi efkâra bu anlaşmanın lüzumu hakkında bir fikir vermesi icap ettiğini gayetle sert bir lisanla ihtar etmiş. Bu deveyi gütmekten ise, bu diyardan gitmeyi göze alan baş muharrir gürültülü bir şekilde istifa etmiş.

Bir istifa insanı neden hayretlere düşürsün, diyeceksiniz, değil mi? Mesele, sizin zannetiğiniz kadar basit değil! Nev York Post gazetesi eski baş muharriri Bay Takreyi bir iyi haşlayan ve istifasına sebep olan patronun adı Bayan Takrey imiş. Yâni öz karısı!.. Bütün Amerikanın neden hayret ettiğini şimdi anladınız mı?

ACABA ATEH Mİ GETİRMİŞ?

Pek çokları evlenen adamın aklından şüphe eder; hele ikinci defa vleneni zırdeli sayarlar. Bu, bir telâkki meselesidir. Herkes düşüncesinde hür olduğu için bir şey söylemeğe hakkımız yok.

Yalnız geçenlerde İngiliz millet vekillerinden Albay Artur Evans isimli bir zat yirmi yıl önce boşandığı karısiyle yeniden evlenmiş.

Gönül bu, dilediği gibi hareket eder, hiç bir ferman dinlemez.

Fakat evlenenler için yukarıki hükmü verenler, acaba bu zat hakkında ne derler? Bize kalırsa, ateh getirmiş diye omuz silkmekle iktifa ederler.

Çoğumuz Bilmeliyiz...

★ Gül ile şebboy birbirlerine karşı şiddetli bir antipati duyarlar. Aynı vazoya kondukları zaman kokularını kaybederler ve çabuk solarlar.

★ Avrupada yılan bulunmıyan tek memleket İrlandadır.

★ Yumurta daima yumurta şeklinde olmaz. Malezya adalarında bazı kuşların armudi biçiminde yumurtaları olur.

★ Zebr denilen derileri beyazlı siyahlı çizgilerle süslü malûm hayvanlar bir arada su içmezler. Dere kenarına geldikleri zaman intizamla nöbet beklerler ve biri çekilmedikçe suya yaklaşmazlar.

★ İnsan derisi soğuğu sıcaktan on defa daha çabuk hisseder.

★ Meşhur vals bestekârı Johan Strauss dans etmesini bilmezdi.

★ Yılan yumurtaları, yumurtlandıktan sonra biraz daha büyürler. Başka hiç bir hayvanın yumurtasında bu hususiyet yoktur.

★ Bir gram kobra yılanı zehiri 160 adamı öldürmeğe fazlasiyle yeter.

Odalar Kimlere Hazırlanmış?..

Harp sonrası dünyasında en çok rekabet hava kumpanyaları arasında cereyan ediyor. Amerikan, İngiliz, İsveç ve bilmem ne hava yolları yolcuların rahatlığını, emniyetini sağlamak ve bu suretle rakip şirketlerden üstün olmak için ellerinden geleni esirgemiyor.

Geçenlerde Viyana ile Londra arasında sefer yapan nakliye uçağı Almanya üzerinde uçarken korkunç bir sisle karşılaşmış. İleri gitmenin çok tehlikeli olacağını anlıyan pilot en yakın hava meydanı olan Frankfurtla teması temin etmiş ve kendi kumpanyasının mümessiline durumu bildirmiş. Şirketin şerefini her şeyin üstünde tutan temsilci, uçak kesif sis arasında meydâna ininceye kadar, telefona asılmış ve şehrin en lüks otelinde yirmi oda kapatmış...

Yaptığı işten memnun, göğsü kabaran temsilci, yere konan uçağın yanına gittiği zaman bir de ne görsün? Uçağın yolcuları yirmi tane iri domuz değil mi? Damızlık olarak Londraya götürülen bu hayvanlardan "baş" tâbiriyle bahseden pilotun bu sözlerini, yerdeki açıkgöz biçare insan yerine almış...

ZENCİ ALLAH VE BEYAZ KUL

Belki hatırlarsınız: Amerikada bir Zenci yeni bir din kurmuştu; Bu dine inananlar ona "İlâhi peder" unvanını vermişlerdi. Geçenlerde vefat eden beyaz bir kadın Zenci din kurucusuna bir vasiyetname ile 150 bin olar bırakmıştır.

Fakat varisler, vasiyetnameye itiraz ettiklerinden şimdi "İlâhi peder" mahkemede hakkını mudafaa ile meşguldür!.

Yine Bilmediklerimizden...

★ En büyük çiçek veren nebat, bundan 70 sene evvel Sumatra'da keşfedilmiştir. Her çiçeğin kutru beş metredir. Muhtelif çiçekleri Avrupaya getirilmişse de hiç biri iklime uymamıştır.

★ Orta çağda bazı Avrupa memleketlerinde kafası kesilecek mahkûmun cellâda önceden bahşiş vermesi âdetti.

★ Çinde Tanka isimli kabilelerin toprak edinmeleri ve toprağa ayak basmaları din bakımından yasaktır. Bunlar sular üzerinde kazıklara oturtulmuş kulübelerde yaşarlar ve ancak öyle yaşayanlarla kız alıp verirler.

★ 28 Mayıs 8113 yılında Amerikada bir mağara açılacak ve buraya Oglethorpe üniversitesi tarafından saklanmış zamanımıza ait evrak ve eşyanın çıkarılmasına başlanacaktır. Eğer o tarihe kadar arz ve insan kalırsa!

★ Almanyada 1.700 senelik bir şişe şarap bulunmuştur. Firavunlar mezarından da zeytin yağı şişeleri ve buğday taneleri çıkmıştı. Bu taneler ekilmiş, başak bile vermişti.

SUDA NAKIŞLAR

Bu Sefer Unutmıyalım!

Bir tarihte üç sene evveldi galiba- İstanbula Yunan gazetecileri gelmişti. Ne ağırlamışık, nasıl ziyafetten ziyafete koşturmuştuk, bunları! İtalyan ve Alman istilâsında aç, biilâç kaldıkları için ilikleri ilk defa doymuştu. Teşekkürlerin bini bir paraya idi; daha doğrusu bir tabağa!

Gittiler; hemen kaleme sarıldılar: Aleyhimizde atıp tutmadıklarını bırakmadılar. Sinirlendik. Fakat çabuk unutuk. Yunanlılar iyiliği ve ikramı, biz de yapılan terbiyesizliği çabuk unutuyoruz.

Bu sefer ne olacak? Gazetelerimiz epeyce yazdı; telgraflar ve protestolar çekildi, toplantılar ve mitingler yapıldı. Sual takrirleri verildi. Üç gün sonra yine unutacak mıyız, dersiniz?

Biz ki Musolini orduları Yunan hudutlarına dayandığı zaman her milletten ziyade teessüre kapılmış ve tehlikesine rağmen gazete sütunlarında teessürümüzü vazılar ve karikatürlerle bildirmekten çekinmemiştik. Biz ki onlara vapurlar dolusu erzak ve ayrıca gazetecilerimizden gazetecilerine yiyecek paketi yollamayı kendimize vazife bilmistik. Onlar bizim dostluklarımızdan değil, Musolinin'nin tecavüzünden memnun kalmışlar.

Lâyık olmıyanlara acımış ve yardım etmişiz, meğerse... Dostluk kurmak gayretimiz akıntıya kürek çekmek ve el uzatmaklığımız soğuktan donmuş zararlı mahlûku koynumuzda ısıtmak imiş meğerse...

Rica ederiz, artık hâfıza ve hatırlama kuvvetimiz zaafa düsmesin. Kızılların habis ruhu da katılarak kabalıkta haddini aşan Atina hâdiselerine mim koyalım ve balmumu yapıştıralım. Yarın vine bavulları hazırlamağa kalkışanlara:

— Unuttunuz mu 1949 Mayısını?

Demevi ihmal etmiyelin: Bırakalım iki hükûmet, siyaset icabı ne yaparlarsa yapsınlar, nasıl bağdaşırlarsa bağdaşsınlar. Biz, ahali Yunan münasebetlerinde diplomasi dışında kalalım. Olmadı, olamıyor, olamıyacak, vesselâm!

AYDEDE

Akrapol'da ikinci intihar vak'ası!

Üsküdara Giderken...

İran bale heyeti gelmişti, bayılmıştık. Şimdi de Ram Gopal Hint bale trupuna da hayran kaldık. Yalnız biz mi beğendik? O heyetler nereye gittilerse hep takdirle karşılandılar; dünya efkârı hünerleri ve bilhassa folklor sahasındaki kudretleri karşısında sanat râşeleri geçirdi.

Biz böyle şeyler yapamıyoruz. Son marifetlerimiz başmuganniye barimiz yanlarımızın "Üsküdara gider iken aldı da bir yağmur", "Adalar sahilinde bekliyorum" nevinden biri Garp, biri Arap musikisinden adapte sittin senelik türküler okumasından ibaret!

İran ve Hint o heyetlerle memleketleri lehine hiç bir broşür, kitap, çeşitli neşriyat vesairenin yapamıyacağı propagandayı sağlamaktadırlar. Fransız tiyatro ve Avusturya operet takımları da geçtikleri yerlerde sanat nuru serperek vatanlarının kadrini yükseltmektedirler. Virtiyuzlarda aynı şeyi yapıyorlar; İspanyolundan tutunuz zencisine kadar hepsinin karşısında el çırpmaktan avuçlarımız patlıyor.

Kendimizi tanıtmanın tek verimli yolu sanat yolundan gönülleri fethetmektir. Bu, ne "Üsküdara gider iken aldı da bir yağmur" la olur, ne de şehir tiyatrosunun programsız çalışmaları ve çeşitli jübileleriyle...

İranlısına, Hintlisine, Zencisine gıpta etmekle geçiyor ömrümüz!

Şüphesiz, büsbütün tamtakır, kurubakır halde değiliz. Ama umduklarımızı ele geçiremedik; geçirmek için de çalışmıyoruz.

Hayır! İstifa Etmedi

İktidar partisinin Maliye Bakanı, her hali, her hareketiyle tecrübesizliğini, gençliğini açığa vuruveriyor. Meselâ tenkide kat'iyen tahammülü yok.

Tekaüt kanunu görüşülürken de, küsü küsüvermiş, "çekilirim!" falan gibi lâflar etmiş.

Bu naz-u istiğnaya bizim bir diyeceğimiz yok. Fakat bizzat iktidar partisinin hatipleri, baklayı ağızlarından çıkarıvermişler:

— Sen bilirsin!

Mahut Hâdise

Atina'daki devlet ve millet teşkilâtı, mahut hâdiseyi dünyaya aleyhimize gibi göstermek için azami gayret sarfediyor ve her tarafa telgraflar yağdırıyor. Yunanlılar cihan efkârını kazanmağa çalışadursunlar, biz ancak sesimizi memleket dahilinde işittirecek bir yol tutmaktayız.

Propaganda şebekemizin kifayetsizliğini bir daha gördük, anladık; Atina hâdisesi bu noksanımızı iyice meydana koydu.

Bari o hususta toparlanmamıza yaramış olsa!

Âyan Meclisi mi Kuruyoruz?

Unvansızlara Yer mi Hazırlıyoruz?

Yarın bir âyan meclisi kurulurken gûya bu meclisin bir kısım âzası devlet reisi tarafından tâyin edilecek, bir kısmı umumî meclis âzaları arasından, bir kısmı da profesörlerden seçilecekmiş. Yani asıl manasiyle seçim yapılmıyacak, milletin reyine müracaat olunmıyacakmış.

Aslı olmasa gerektir. Tayin suretiyle teşekkül edecek bir âyan meclisinin demokraside yeri yoktur. Öyle teşekkül eden bir senato, iktidardaki hükûmetin eline yepyeni ve seçimle elde etmesi şüpheli bir kuvvet vermek olur. Bir kuvvet ki mebuslar meclisindeki ekseriyeti zâfa uğrayınca hükûmet bunu ken di lehine kullanabilir. Nitekim Meşrutiyet idaresinde padişah ve iktidar partisi tarafından tayin suretiyle kurulmuş olan âyan meclisi, kendini getirenlerin emrinde kalmış ve muhalefete geçen mebuslar meclisinin feshi gibi işlerde kullanılmıştır.

Âyan âzasının hiç değilse üçte ikisi seçimle o mevkie gelmelidir.

Bütün âzası tayin edilerek teşkil olunan bir âyan meclisi, yarın seçilmeleri zorlaşmış ve hayat kabiliyetleri azalmış hükûmetçi politikacılara ne âlâ bir sığınak olur!

Bu adamların kimler olacağını tahmin zor değildir. İsim saymıyacağız amma tipler gözümüzün önüne geliyor. Kimi sarıklı, kimi göbekli, kimi kara gözlüklü, kimi yarı yatalak malûm zevat...

Son intihabta mebus çıkamıyan veya çıkarılamıyanlar, yaşlılar idare meclisi âzalıklariyle kayırılmıştı; Orta yaşlılar da muhtelif memuriyetlere geçirilmişti.

Yeni seçimler neticesinde ünvansız kalmalarından korktuklarımıza şanlarına lâyık yer mi hazırlıyoruz?

GÜMRÜK MUAYENESİNDE

Nakledeceğim hâdise, Fethiye'de cereyan etmiş. Ben de, sözüne itimat ettiğim bir dosttan dinledim.

Fethiye'de bir ecnebi vapuruna maden cevheri yükletiliyor. Maden şirketinin müdür muavini Bay Fikret, yükleme işlerine nezaret etmek üzere bir aralık vapura giriyor. Bu esnada kontrol vazifesiyle gemide bulunan gümrük muhafaza memuru telâşla Bay Fikreti bir kenara çekiyor, sıkı sıkı tenbih ediyor:

— Bayım, vapurda kahve ile çaydan başka bir şey içmeyiniz sakın.

Müdür muavini hayretle yüzüne bakınca memur izah ediyor:

— Efendim, şirketin müdür muavini olduğunuzu öğrenince geminin kaptanı her halde size ikramda bulunmak ister. Onlarda çeşit çeşit ecnebi içkileri vardır. Böyle bir şey teklif ederlerse zinhar ağzınıza bir yudum içki almayınız. Çay, kahve içmekte mahzur yoktur."

Müdür muavini bu izahattan bir şey anlayamamakla beraber daha fazla sormağa lüzum görmeden kendi işiyle meşgul olmağa başlıyor ve yine iş icabı olarak gemi kaptaniyle görüşüyor.

Salonda konuşurlarken kaptan hakikaten içki ikram etmek istiyor. Büfede mevcut içkilerin isimlerini birer birer sayıyor, müdür muavini özür dileyerek hepsini reddediyor ve kaptanın gönlünü almak için bir kahve rica ediyor. Onlar otururlarken gümrük memuru da salon kapısından sık sık başını uzatıp içeriyi dikiz ediyor.

Nihayet gemide işleri bitip çıktıkları zaman müdür muavini dışarıda gümrük memuruna soruyor:

— Gemide içki meselesi üzerinde neden o kadar ısrar ettin? Bir tehlike mi sezdin yoksa?

— Hayır, tehlike falan değil, âmirimiz bize böyle emir verdi.

— Sebep nedir acaba?

Gümrük memuru şu izahatı veriyor:

— Efendim, bir gün yine bir ecnebi vapurunda işini tâkip etmek üzere bir adam girmişti. Malûm ya, kaçakçılık olmasın diye, yabancı gemilere girip çıkanların üzerini aramak bizim vazifemizdir. Vapurdan çıkarken o adamın üzerini aradık, kaçak bir şey bulamadık. Bunun üzerine adam: "Ben şimdi gemiden dışarıya kaçak mal çıkarıyorum ama ne kadar ararsanız bulamazsınız. Çünkü kaçak malları midemde sakladım. Vapurda türlü türlü ecnebi içkileri içtim. Bunların hepsi kaçaktı. Haydi bakalım, midemden çıkarabilirseniz çıkarınız bunları" dedi. Sonra bunu âmirimize anlattık. "Öyle ise bundan sonra limanda ecnebi vapurlarına girip çıkanların gemide içmelerine kat'iyyen müsaade etmeyiniz" diye bize sıkı emir verdi. Biz de içki kaçakçılığının önüne geçmek için o gündenberi sıkı davranıyoruz.

Ne dersiniz, on binlerce liralık kaçak kürkleri, ipekli kumaşları vesaireyi yurda sokanlar da bunları midelerinde mi saklıyıyorlardı acaba?

CEMRE

MORLU ŞİİR
yahut
Çingene Kızı

Bu mor da nerden çıktı?

Deniz mavidir elbet,
Gül desen kıpkırmızı,
Şebboy değil, çim değil,
Biçimi biçim değil!

Bakla açmış falı var,
Boynunda vebalı var,
Göz alan bir hâlı var

Bu mor da nerden çıktı?

Rakseden renk mi, o mu?
Göğsü tomur tomur mu?
Mor bir dünya içindeyim,
Morun sevincindeyim.

Mor ipek şalvarı var,
Başında baharı var,
Bir deli rüzgârı var.

Bu mor da nerden çıktı?

İskender Fikret

YENİ ZENGİN

— *Fazlasını istemem. Benim için büyük bir otomobil, orta boydan bir tane karıma, bir tane de ufağından kızıma seçiniz!* "Fransız karikatürü„

Bugünün Tarihi

Kanadayı Yükselten Devlet Adamı

* Bundan sekiz sene evvel, harp müddetince kabinede bulunması kendisine teklif edildiği zaman demişti ki:

— Ben politikadan hiç anlamam ve politikacılarla zerre kadar temasım olmadı.

Şimdi bu zat, yâni Mösyö St. Laurent Kanada Başvekilidir ve dünya siyaseti çapında bir devlet adamıdır.

* St. Laurent bir avukattı ve Fransızlarla meskûn Québec şehrinde otururdu. Sabık başvekili bir dostunun tavsiyesi üzerine onu hükûmete girmek için Ottava'ya çağırınca Madam St. Laurent ağlamağa başladı. Lâkin kocası harp zamanı hükûmet emrine bir nefer gibi itaat etmek zamanı geldiğini söyledi. Gittiler ve orada minimini bir apartımana yerleştiler. Adalet nazırı tâyin edilmişti.

59 yaşında idi; Nezarete mahviyetle girdi. Niyeti ilk fırsatta, Québec şehrini temsil edecek bir başka zat zuhur eder etmez geri dönmekti. Mühim işler göreceğine emin değildi. Fakat kabine arkadaşları, az sonra ne kıymetli bir devlet adamı kazandıklarını anladılar ve ona dört elle sarıldılar.

* En yumuşak görünmesine rağmen ne sert ve ne amansız bir idare âmiri olduğu Rus casusluğu işinde meydana çıktı. Başvekil Mackenzie King, işi büyütmek istemiyordu. Adliye nâzırı derhal faaliyete geçti; maznunları ve şüphelileri tevkif ve ayrı ayrı hücrelere hapsetti. Filvaki fert hürriyetini tahdit eden bu kararlar bazı kimselerin hoşuna gitmemişti. Öyle olmakla beraber neticeden herkes memnun kaldı.

* Harp bitince 60 yaşına basmış ve elinde avucunda ne varsa sarfetmişti. Tekrar avukatlığa dönmek için istifa karar verdi. İstifa edemedi; zira Başvekil kendisine bu defa hariciye nâzırlığını teklif etmiş, kabulünün memleket hesabına zaruri olduğunu ileri sürmüştü.

* Babası Fransız, anası İrlandalı idi. Çocukken evinde babasiyle Fransızca ve anasiyle İngilizce konuşurdu. Sonradan şunu anlatmıştır:

— Sanırdım ki bir çocuk daima babasiyle Fransızca ve anasiyle İngilizce konuşur.

* Nihayet Mackenzie King çekilince hariciye nâzırı olarak büyük bir şöhret kazanan St. Laurent onun yerine geçti. Ertesi gece Nezaret odasında sabahın yedisine kadar tek başına çalışmıştı. Evine dönmek üzere odasından çıkınca asansör memurunun yerinde uyuklayarak beklediğini gördü. Memura evvelce emir verilmişti: Başvekil Nezaretten çıkıncaya kadar vazifesinden ayrılmıyacak. Yeni Başvekil emri geri aldı.

* Bugün Kanada siyaset terazisinde ağır basan bir devlettir, büyük devletlerden biri olmuştur. Muhakkak ki netice üzerinde St. Laurentin tesiri pek büyüktür; dünya umumî efkârı bu fikirdedir.

Tarihten Tuhaflıklar

Bir Hindi Kızartmasının Asılzade Yaptığı Adam

Hindi abdallığın sembolüdür.

Fakat Fransa tarihinde bir hindi, sahibine bir asalet unvanı kazandırmıştır. İşte hikâyesi:

IV. Hanri, kırallığını kurtarmak için harbettiği sırada tebdili kıyafetle Alencon şehrine girer ve taraftarlarından birinin evine iner. Ev sahibi bir yere gitmiştir ve evde karısı yanlızdır. Kadın, kıralı, kocasının silâh arkadaşlarından biri sanır:

— Buyurunuz, der. Fakat uşaklarım bütün şehri aradılar, taradılar, ağıza atacak bir lokma yemek bulamadılar. Mahcup kaldım.

— İşte bu fena! Öyle açım ki...

— Komşumuzun bir hindisi var ama ancak beraberce bir sofrada oturup bir sofrada yenmesini şart koştu. Maalesef bu komşu bir asilzade değildir. Soframıza alamayız.

— Ziyanı yok. Açlık bu... Her şeyi mazur kılar. Hindisini alıp gelsin.

Komşu, kızarmış hindi ile ve Pazar günü kıyafetiyle meclise girer. Kıral ile sohbete dalarlar ve birbirlerine hoş fıkralar anlatırlar.

Nihayet yemek bitip de ayrılmak zamanı gelince hindi sahibi kıralın ayaklarına kapanır:

— Affediniz haşmetlim, der, bir şey itiraf edeceğim: Ben sizi eve girerken tanımıştım; huzurunuzda bulunmak için bu hiyleye baş vurdum. Hayatımın en mesut günü bugündür.

— Kalk!

— Size karşı büyük hürmetsizlikte bulundum. Suçumu kendime affedemiyorum. Ancak bir lûtfunuz beni mahcubiyet ve zilletten kurtarır.

— Ne gibi?

— Sizin ordularınızda harbettim, yaralandım, bana bir asalet unvanı ihsan buyurunuz.

— Peki kabul ediyorum. Bundan sonra asilsin. Bir şartla: Asalet armanın üstüne bir hindi resmi koyacaksın!

Yazısız karikatür "Ecnebi karikatürü

Tarihten Tuhaflıklar

Bir Hindi Kızartmasının Asılzade Yaptığı Adam

Hindi abdallığın sembo- lüdür.

Fakat Fransa tarihinde bir hindi, sahibine bir asalet unvanı kazandırmış- tır. İşte hikâyesi:

IV. Hanri, kırallığını kurtarmak için harbettiği sırada tebdili kıyafetle Alencon şehrine girer ve taraftarlarından birinin e- vine iner. Ev sahibi bir yere gitmiştir ve evde ka- rısı yanlızdır. Kadın, kı- ralı, kocasının silâh arka- daşlarından biri sanır:

— Buyurunuz, der. Fa- kat uşaklarım bütün şehri aradılar, taradılar, ağza atacak bir lokma yemek bulamadılar. Mahcup kal- dım.

— İşte bu fena! Öyle açım ki...

— Komşumuzun bir hin- disi var ama ancak bera- berce bir sofrada oturup bir sofrada yenmesini şart koştu. Maalesef bu komşu bir asilzade değil- dir. Soframıza alamayız.

— Ziyanı yok. Açlık bu... Her şeyi mazur kılar. Hindisini alıp gelsin.

Komşu, kızarmış hindi ile ve Pazar günü kıya- fetiyle meclise girer. Kıral ile sohbete dalarlar ve bir- birlerine hoş fıkralar an- atırlar.

Nihayet yemek bitip de ayrılmak zamanı gelince hindi sahibi kıralın ayak- larına kapanır:

— Affediniz haşmetlim, der, bir şey itiraf edece- ğim: Ben sizi eve girerken tanımıştım; huzurunuzda bulunmak için bu hiyleye baş vurdum. Hayatımın en mesut günü bugündür.

— Kalk!

— Sizekarşı büyük hür- metsizlikte bulundum. Su- çumu kendime affedemi- yorum. Ancak bir lütfu- nuz beni mahcubiyet ve zilletten kurtarır.

— Ne gibi?

— Sizin ordularınızda harbettim, yaralandım, bana bir asalet unvanı ih- san buyurunuz.

— Peki kabul ediyorum. Bundan sonra asilsin. Bir şartla: Asalet armanın üstüne bir hindi resmi ko- yacaksın!

MOLLA BEYİN BALDIZI

Yazan: Sermet Muhtar Alus

İmam durdu, durdu, dura- madı. Usulcacık kalktı. Başı açık, yalın ayak, gölge gibi sofaya kaydı. Misafirleri a- nahtar deliğinden gözetliye- rek, kapıyı aralık ,bunlca, yılışık yılışık başını içeri u- zattı:

— Tuz mu lâzım, biber mi?

Çifte kumrular koyun ko- yuna idiler. Huriye hemen yorganı örterken, Dürnev yu- karı çeker gibi yapıp büsbü- tün açarak, bacakları bele kadar meydana çıkararak ce- vap verdi:

— Ne tuz lâzım, ne biber efendiciğim.

İmam, aklı fikri tarumar, ispazmoza tutulmuş gibi çe- nesi, sesi, her tarafı titreye titreye sordu:

— Hemşireniz aliyyetüşşa- nın sinirleri, çarpıntısı yatış- tı mı?

— Beş dakika evvel yine yokladı. İki yudum su içti ama tekrar tutacak diye kor- kuyor.

Hafizanım'ın sesi duyuldu:

— Efendi, nerdesin? Ara- lığa çıktınsa helâ aşağıda ayol,

Hoca, barut kesilip, yine top ağzından çıkan gülle gibi gümbedek karşıki odaya. Da- mızlık aygır gib karısına tek- meyi veriştirdi:

— Sus zırlama.. Hele bir daha sesini çıkar, vallah, bil- âlh, tallah seni talâkı selâse ile boşar, sokağa atarım. Mi- safirimiz taze can üstünde, ecel terleri döküyor. Nefes edeceğim hatuneye...

Soluk soluğa öbür odaya girdi:

— Rahmetli peder meşa- yihtendi. Merhumdan inabe almıştım. Küçük hanfendimi- ze âcizane ve kemali hulûs ile nefes eyliyeyim; Biiznil- lâhi tealâ derakap tesirini gö- rür, bitamamiha şifayab olur.

Dürnevde gelsin dil ebe- liği:

— Hakikaten çok başka bir zatı muhteremsiniz. Yü- reğinizin emsalsizliğine, merhametinize söz yok. Hay- di kardeşim, Seniyeciğim o- tur. Yataktan kalkacak de- ğilsin, yorganı omuzuna al, efendi hazretleri nefes etsin. Kemali ihlâsla okunmanın tesiri mücerreptir. Bizimki Halepte vali muavini iken bir aralık ben de hafakan il- letine tutulmuştum. Şehrin en namlı hekimleri, doktor Altunyan, Korado, Ogüst sa- bah, akşam gelip gittiler, te- daviye uğraştılar; hattâ An- tepten meşhur Amerikan doktoru Şipert'i bile getirt- tik. Kutular dolusu güllaç yuttum, şişelerle ilâç içtim, fayda görsem bari. Biraz sı- kılınca yine başımda dönme, düşüp düşüp bayılma. Def- terdar beyin haremi (burada büyük şeyhlerden gayet mü- barek bir hoca vardır, onu çağırt Fethiyeciğim, bir de- facık okun, ikinciye kalmaz, kurtulursun!) dedi. Okuttum. O gün bugün hafakan, iç sı- kıntısı nedir bilmem. Siz ya- rım dakika yüzünüzü çevirin. Zira gecelikleyim, her tara- fım açık saçık; öbür yatağa gireyim!

Huriye yorganı omuzları- na alarak oturdu. Sakallı ya- kınına diz çöktü. Elini alnına koyarak tutturdu okumayı.

Dürnev yine öttü:

— Hemşiremin baş ağrı- sından şikâyeti yok. Asıl derdi, o kör olası çarpıntı...

İmam, (malûm) yollu işa- retten sonra elini yavaş yavaş aşağı indirdi. Göğsün sol ta- rafına sımsıkı yapıştırdı. A- vucunu oynatmada, ve nefese devamda. Öyle ciğergâhtan okuyup üflüyor ki ağzının, gırtlağının kuruluğundan ha- bire yutkunuyor; hıçkırık tutmuş gibi vücudu sarsılı- yor.

Parmaklarını bitiştirince, Huri silkinip kendini geriye çekti:

— Canımı yakıyorsunuz!

— Dişini sık sultanım, ves- vası yakalayacağım.. Iztıra- bına sebep sinir minir, kalp malp buhranı değil, yüreğine vesvas girmiş. Onu çivi ile duvara mıhlayacağım.

Nihayet vesvası yakalamış, harap olmuştu. Dürneve yal- vardı:

— Ben şimdi beş parma- ğımın arasındakini bıraka- mam. Konsolun alt çekme- sinde çekiçle temel çivisi var. Lûtfen bana veriver güze- lim!..

Dürnev, minderden etekli- ğini alıp güya örtünerek, kolları bacakları çıplak, çe- kiçle çiviyi uzattı. İmam, yine Huriyenin göğsünde, bir şey tutar gibi parmaklarını bitiştirip, üç kere, (Uhruç ya vesvas!) dedikten sonra çivi- yi duvara çaktı:

— Lehülhamd mel'unu mıhladım. Bundan böyle şer- rinden halâs oldun gülüm; öp elimi bakayım... Yok yok, lâtife ediyorum, boncor ya- palım, yeter.

Tokalaştılar.

— Şimdi üç yudum su iç pırlantam!

Bardağı alınca, Huriyenin dudakları değen yerden ken- di de içerek, içini çeke çeke, yalana yalana çıktı dışarı. Usulcacık haydi aşağıya.. Abdesthane kapısındaki bu- dakları geriye iterek fırlattı. Huri girdi mi, gözetliyecek.

∴

Gök yüzü ağarmağa başlı- yordu. Biliyoruz a, o gün pa- zar. Molla beyle dert ortağı Antuvan'ın Üsküdarda, Moda burnunda, Yoğurtçu çayırın- da, Kalamış koyundaki ka- yık yarışlarında akla karayı seçtikleri, helâk oldukları, bitik halde Emirgâna dön- dükleri gün.

İmam efendi o akşam iki saat kadar uyumuş, sonra kirpik kavuşturmamış, er- kenden karısını, kızını kal- dırmıştı. Misafirler dalmış- lar uyuyorlar.

Sakallı, mangalı yaktırıp kahve cezvesini, çay ibriğini sürdü. Geçen sütçüden bir okka süt aldı. Kibarın kibarı hanfendiler; kahveden sonra mûtadları belki de sütlü çay- dır.

Kahvaltı tepsisini kendi eliyle hazırladı. Ramazana aylar varken iftariyelik re- çeller, çilek, kaysı, vişne mevsiminde pişirilmiş, kava- nozlarda duruyor. Tabaklara hepsinden koydu; zeytin, peynir de koydu.

— Bunlarla uğraşırken, karısını, kızını boyuna okşa- mada. Kafalarına, sırtlarına muştayı eksik etmemede.

Yatağın kenarına çöken imam, Huriye'nin rahatsızlıktan kurtulması için okuyup nefes ediyor!...

"Roman resimlerinden"

Çifte kumrular gece uyku- suzluğundan, geçirdikleri he- yecan, korku ve azaptan (beynennevm vel yakaza) haldeler. Huriye atılıp atılıp gözlerini açıyor:

— Sahiden çarpıntım a- yaklandı. Dalar dalmaz kâ- bustan bunalıyorum.

— Açlıktan cancağızım. Dünün öğle yemeğindenberi ne yedik ki? Mezelerden ya- lap şalap çöplendik. Her şey- den evvel yobaz, iki dilim ku- ru ekmek getirse de safra bastırsak...

— Aşağıda pıtırdılar var; evdekiler kalktılar galiba?

— Helâya inmiş gibi yapa- yım, uyandığımızı anlasın- lar.

Dürnev gecelik gömleğinin üstüne maşlahı giydi. Taşlık- ta imamla karşılaştı:

— Sabahı şerifler hayır olsun güzelim!

— Hayırlı sabahlar olsun efendi hazretleri!

Ataullah mutfağa yürüdü. Adamın aklı bir tazede. Onu görse karısını, kızını, bir ba- hane ile hemen arka bahçeye savacak, budak deliğinden temaşaya varacak.

Kahve tepsisi ile misafir odasına bir dalınca, Huriye yine yorganı boynuna kadar çekti. Dürnev hanım, inik kafesin önünde yedilik tene- keden sardığı cıgarayı tellen- diriyordu:

— Bu zahmetlere, külfet- lere ne lüzum vardı, hocafen- diciğim?

— Vazifemizi ifa ediyo- ruz... Şekerli mi, sade mi?

— İkimiz de şekerli içeriz.

— Çayla südü ayrı mı arzu edersiniz, yoksa sütlü çay mı yapalım?

Huriye lâkırdıya karıştı:

— Vallahi mahcup oluyo- ruz, yerlere geçiyoruz.

— Nazıl söz o? Bir daha tekrarlarsanız maalkasem gücenirim...

Aşağıya bağırdı:

— Yaşaaar! Üç kahve; ça- yı da demlendir!..

Yerdeki yahudi keçesinin üstüne, Huriyenin karşısına bağdaş kurup girişti lâkır- dıya:

— Akşama kadar sizi sa- lıvermem. İtin biri görür, haber vereceği tutar; kafes açık zinhar yaklaşmayın. Ge- len melen, sizleri soran mo- ran olursa zerre kadar telâş etmeyin. İsterse Zaptiye nâ- zırı buyursun, atlatacak be- nim. Hava kararınca kavu- ğu, cübbeyi atıp fes, sivil urba giyip hep beraber evden çıkarız. Ötesi nenize gerek; meram girdaptan kurtulmak değil mi? Fi sebilullah halâs- kârınız ben olacağım.

Sanki neftyağı sürülmüş; iki dakika rahat duramıyor. yine ayaklandı, çıktı odadan. Çifte kumrular fısıldaşıyor- lardı:

— Akşama hayırlısiyle bu netameli Beykozdan kurtaul- mak, Emirgâna dönmek na- sip olursa yalıdakilere ne di- yeceğiz?

— Dilin kemiği yok, bir şey uyduruveririz kardeş. Kayık yarışları uzun sürdü. Üsküdardakiler bu gece de kalın diye pek zorladıkları halde merak edersiniz diye razı olmadık, deriz...

— Yerin kulağı var. Ya vak'ayı işittilerse?

Dürnev elini kaldırdı:

— Artık dayak istiyorsun sen...

— Şayet duydularsa ne yüzle yüzlerine bakacağız? Ablam beni öldürür billâhi; üstelik yalıdan kovar.

Dürnev cigarayı yaktı:

(Devamı var)

RESİM SERGİSİNDE

Baba — Bunlar birinci sınıf ressamlar!
Oğul — Yuh be! Bizim okulun birinci sınıfı daha güzel çiziyor!

İsviçreye Mektup

Kendini çok naza çekti, çok bekletti, hepimizin ümidi kırılmıştı ki, geldi. Hem de bütün haşmeti, bütün cömertliği ile. Hayır canım bilemedin, 'mamacığın' değil, gelişi ile bizi sevindiren İstanbulun baharsız yazı! Bayanlar henüz gabardin tayyörlerini gezmeye çıkaramadan emprime ve basmalara verdiler kendilerini. Tabiî evvelâ çoraplar fora edildi. Aman o ne sıkıntıydı, halbuki şimdi çeşit çeşit pedikürlü nârin (!) kadın ayaklarını doya doya seyredebileceğiz, şükür yetiştirene. Senin güzel ayaklı Fificik geçen gün İsiklâl caddesini tehlikeli bir hale soktu. Mavi pafta bir elbise giymişti ve ensesini - haydi biraz mübalâğa edeyim - beline kadar açmıştı. Bana öyle geliyordu ki bu seneki kadın modası bir hayli cömert; yalnız pedikürlü ayak değil yuvarlak ense ve dolgun sineleri de gözlerimize serecek.

Nevin Akkaya İzmirde, Muallâ çivicioğlunda misafir. Teşyi edenler arasında Mahlüzer Pakersoydan başka bir de Doğan Kardeş vardı. Genç Osmanı soracaksın, hayır, o yoktu. Ha kulağıma bir başka dedikodu daha geldi. Sözde Nevin İzmirden Sakız adasına Viyolonsel dinlemeye gidecekmiş. Tabiî mütenekkiren. Halbuki Nevin gizli şeyden pek hoşlanmaz, eğer bunun aslı varsa mutlaka duyarız merak etme.

Bizim sabık Bale şefi Celâl gayet zevkle düşenmiş bir terzihane açtı. Bana gösterdiği elbiselerin hepsi birer harika. Genç ve güzel Bayan Serdengeçti de bir terzihane açtı biliyorsun, ikisi de İstanbul piyasasını altüst ettiler. Bunu duyan bir hanım terzimiz ne yapmış biliyor musun? Güzel kocasını terzihaneye oturtup hanımların ölçüsünü almaya mecbur tutuyormuş. Sabık Don Juan Klerki elinde mezura ile görmek için neler vermezdim.

Burhancığım Ankarada, gelmesi bile yaklaştı. Orada şimdi Dayı beyle pek ahbap olmuşlar. Bu gidişle Burhan 32 dişini söktürüp cebinde taşıyacak gibime geliyor. Yogin'lerin böyle sun'î ve fuzulî eşyaya ihtiyaçları olmadığını öğrenmiş ve içi rahat etmiştir. Pek merak ediyorum, acaba Dayı ona da nefes alma idmanları yaptırıyor mu?

Büyükdereli Tina boşandı ve tekrar evlenmemek için ne kabilse yapıyor. Hâlâ bıraktığın gibi güzel ve can yakıcı kâfir.

Cako P. Ankarada. Onun güzel bir arabası da vardır bilirsin pek işine yaramış. Bakalım arabasının antenini bu sefer kim koparacak ve o kimden bilecek? Evet 2 gözüm bir aşk böyle bitti...

Hasretle

Fitne Fücur

DÜNYA BU YA...

Dolmuş! Dolmuş!

Evin içinde bir el şakırtısıdır koptu:

— Müjde, müjde! Dolmuş!

Bir banka kumbaramız olmadığı için bu sevinci merak ettim: meğer, dolan su kovası imiş...

Bizim Feneryolu taraflarında sabahın ilk saatinde musluklar, üzerlerinde saldırılmış kazlar gibi bir tısssladı mı? Tamam. Bir yudum su bulana aşkolsun! Halbuki her sabah, susuz kalmamak için erken saatlerde kalkarlar, musluk başlarına üşüşürler, kovanın dibi güç örtülür.

Tuhaf bir tedai; kafamda garip, anlaşılmaz bir şeyler kımıldanıyor. Kendi kendime mırıldandım:

— Bu memlekette dolmayan ne var ki?

Bir hiç yüzünden çıkan cinayetleri, "Vay, elâlemin diş ehletine lâf attın ha!" diye bıçağa sarılanları; devrilen, çarpan, toslayan, freni tutmayan fakat her defasında da birkaç insanın canını öeki dünyaya gönderen belâları, belâları, otomobil - otobüs - tramvay kazalarını düşünecek olursanız, herhalde hapishaneler tıklım tıklım dır. Belki de alâkalalılar, şöyle bir tebliğ neşretmeyi düşünmektedir.ler:

— Hapisanelerimiz dolmuştur, kaza ve cinayet işlenmemesi rica olunur!

Yalnız bu kadar mı? Tramvaylara, otobüslere bakınız: ön camlarında gözünüze çarpan levha, bir tek kelimeliktir: "Dolmuştur."

Haddinizse, teşkilât kanunu meclisten yeni çıkmış bir devlet dairesine, memur olmak için müracaat ediniz; alacağınız cevap değişmez:

— Kadromuz dolmuştur!

Sinema, hipodrom, stadyum biletlerinden tutun da ilaçlara, en zarurî, en mübrem ihtiyaç maddelerine kadar birçok nesne, karaborsaya düşmüştür, yani her nevi rahmet sanan politikacılarla muştur.

Ya, sokaklarımız? Bacağı karnından, kolu altından, memesi burnundan salkım saçak sarkan dilenciler ve ağzı salyalı bir sürü başıboş köpekle dolmuştur.

Bugünkü şartlar içinde, bir aile babası olmak talihsizliğine uğrayan kimseler, şayet kasabın, manavın, bakkalın önünde durdular ve etiketlere baktılarsa, hiç şüphesiz, gözleri yaşla dolmuştur.

Taksim, Sıraselviler, Ayaz paşa, İstiklâl caddesi, Tarabya, Yeniköy, Adalar, Caddebostanı, Şişli, Erenköy, hulâsa Bağdat caddesi asfaltı ve daha birçok yer, apartımanlar, villâlar, köşkler, yalılar

GÜNLER GEÇERKEN

Bitaraflığın Güçlüğü

Bitiraflığın, taraftarlıktan güç olduğunu iyice anladım.

Neden güç?

Şunun için ki insan bitaraf olunca hislerinden ziyade idrâk ve muhakeme kabiliyeti kullanıyor. Kullanınca da Nasrettin Hocanın kadılığındaki gibi hem dâvacıya, hem dâva edene, hem de dâva dışında kalanları haklı görmeğe geliyor.

Meselâ iktidar partisi, bunca senedir elinde tuttuğu iktidarı muhafaza için elbette mevcut kanunlardan istifade edecek, vakit kazanmak maksadiyle ne mümkünse yapacaktır. Yapmayıp da:

— Bakın hele şu muhaliflerin tertipledikleri mitinglerdeki kalabalığa! Hele nutuklara! Anlaşıldı, bizim devrimiz geçmiş, çekilelim!

mi desin? Diyemez. Realist olarak, daha doğrusu kendimizi onun yerine koyarak düşününce böyle düşüneceğini iyice anlarız ve:

— İster kuru, ister yaş olsun, gürültüye pabuç bırakmamağa çalışmakta haklıdır.

hükmünü veririz. Umumi seçimleri zamanından bir sene hattâ altı ay önceye neden getirsin? Bu müddet zarfında lehine bir şeyler çıkması, vaziyette bir değişiklik olması ihtimal haricinde değildr. Sonra, seçım kanunu tâdilinde de az çok kendi menfaatini kayırması, kendi tarafına yontması da gayet tabiî görülmemeli midir?

Muhalif parti veya partiler onun mevkiinde bulunsalar başka türlü mü yapacaklardı? En azı bunlar kadar "Gayret babaya düştü!" diyecekler, bin dereden su getireceklerdi.

Nerede o siyasi parti ki, sarsılır gibi olunca kendiliğinden sırt üstü yere yatsın ve "Çiğneyip geçin beni! Benim işim bitti, sıfırı tükettim artık!" diyerek seçimleri vaktinden evvel getirip fetvasını kendi kalemiyle yazsın!

Bir politika topluluğundan evliya ve Peygamber feragati beklemek yanlıştır ve işte tam mânasiyle bitaraf olunca böyle düşünmek bir emri tabiîdir.

* * *

Fakat yine bitaraf kafası muhalif partilerin sabırsızlanması ve bir an önce iktidarı ele almak için yırtınmasını tabiî görmek zorundadır.

Ellerini, kollarını kavuşturup:

— Eh, seçimler 1950 senesine rastlıyor; bekliyelim. Hattâ da olsa bizim arkamızda... kanun değişmese de kazanırız! diyerek nutukları, mitingleri, sualleri ve itirazları keserek bahar gezintilerine mi çıksınlar; tavla yahut satranç oyununa mı dalsınlar? Elbette seçim kanununun değişmesini ve seçim tarihinin yaklaşmasını isterler, elbette mitingler yaparlar, tabutlar getirirler, türbe bile kurarlar.

Onların bu hakkını teslim etmemek mümkün mü? Hattâ yerden göğe kadar hak vermek bile lâzım. İşler meydanda. Hiç bir matluba muvafık şekilde görülemiyor. Muhalefet için bugünkü vaziyet, bulunmaz bir fırsattır. Neden kaçsın? Bilâkis gayretine hız vermesi icap eder ve işte tam mânasiyle bitaraf böyle düşünür.

* * *

Bitaraf olmıyan hisleriyle düşünüp ihtiraslariyle hareket edeceği için bambaşka bir ruh haleti içindedir. Yani partizan ne iktidara, ne muhalefete hak vermeğe yanaşır.

Meselâ hükûmetçi, muhalifi ne yaparsa taşkın, ölçüsüz, hattâ bazan da vatan menfaatlerine aykırı bulmak meylindedir. Muhalif de hükûmetin her hareketini hatalı, hattâ bazılarını memlekete zararlı telâkki etmeğe hazırdır. Bütün muhakeme ve görüş, bu zaviyeden çalışır. Aralarında birbirlerine hak vermek hemen hemen imkânsızdır.

Böyle olunca da politika hırs ve ateşi ile karşılıklı tutuşup atışırken bir bitarafın sessiz ve şuurlu üzüntüsünü duymazlar; nöbet devrindeki hastalar gibidirler. Muhakeme ve idrâk kabiliyetleri az da olsa bozuk, hisleri ise donuktur.

O hali sezen, mâzur gören ve iki tarafa da meram anlatamıyacağını bilip üzülen adama bitaraf denir.

Ve işte bitaraflık bu sebeplerden dolayı yorucu, zahmetli ve üstelik verimsizdir de... Bitarafı ne iktidar sever, ne muhalefet beğenir.

— Ne kokar, ne bulaşır.

Derler ve kendileri kokmakta, bulaşmakta devam ederler.

R. H. K.

ER
GEÇERKEN

..ın Güçlüğü

..tan. güç olduğunu iyice anla-

..taraf olunca hislerinden ziyade ..reti kullanıyor. Kullanınca da ..ndaki gibi hem dâvacıya, hem ..şında kalanları haklı görecek

..bunca senedir elinde tuttuğu ..te mevcut kanunlardan istifade ..tsadiyle ne mümkünse yapacak

..ifların tertipledikleri mitingler ..lara! Anlaşıldı, bizim devrimiz

..olarak, daha doğrusu kendimiz ..lince böyle düşüneceğini ..

.. olsun, gürültüye pabuç bıra-..

..seçimleri zamanından bir sene ..getirsin? Bu müddet zarfında ..ziyette bir değişiklik olması ih.. ..onra, seçim kanunu tâdilinde de ..ırması, kendi tarafına yontma.. ..nıdır?

..iler onun mevkiinde bulunsalar ..? En azı bunlar kadar "Gayret ..in dereden su getireceklerdi. .. sarsılır gibi olunca kendiliğin.. ..e "Çiğneyip geçin beni! Benim ..ak!" diyerek seçimleri vaktinden .. kalemiyle yazsın!

..an evliya ve Peygamber feragati ..n mânasiyle bitaraf olunca böy.. ..ır.

* *

.. muhalif partilerin sabırsızlan.. ..ı ele almak için yırtınmaları

..turup:

..esine rastlıyor; bekliyelim. Hal.. ..anun değişmese de kazanırız! .., sualleri ve itirazları keserek ..nlar; tavla yahut satranç oya.. ..seçim kanununun değişmesini ve .. isterler, elbette mitingler ya.. ..irbe bile kurarlar.

..n etmemek mümkün mü? Hattâ ..ek bile lâzım. İşler meydanda. ..ekilde görülemiyor. Muhalefet ..maz bir fırsattır. Neden kaçır.. .. vermesi icap eder ve işte tam ..ınır.

* *

..e düşünüp ihtiraslariyle hareket ..h haleti içindedir. Yani parti.. ..ak vermeğe yanaşır.

..lifi ne yaparsa taşkın, ölçüsüz ..atlerine aykırı bulmak meyli.. .. her hareketini hatalı, hatâ ile ..eläkki etmeğe hazırdır. Bütün ..veden çalışır. Aralarında birbi.. ..emen imkânsızdır.

.. hırs ve ateşi ile karşılıklı te.. .. sessiz ve şuurlu üzüntülere .. hastalar gibidirler. Muhakeme.. ..alsa bozuk, hisleri ise donuktur ..n ve iki tarafa da meram anla.. ..ama bitaraf denir.

..plerden dolayı yorucu, zahmetli ..itarafı ne iktidar sever, ne mu..

..a, bulaşmakta devam ederler!

R. H. K.

Dişçi Hesabı

Parisli bir dişçi müşteri..ne gayet yüklü bir hesap ..arır, sonra uyuşma yolu.. gidermiş:

— Bir çaresini bulalım.

Eğer müşteri bir terzi ise ..ndisine bir elbise yapma.., mobilya satıcısı ise iki ..tuk göndermesini ister, ..e kârlı çıkarmış. Bir gün ..işterisine hesap puslasını ..attıktan ve hayretini gör..kten sonra âdeti veçhile ..miş ki:

— Bir çaresini bulalım; ..uşalım. Siz ne iş yaparsı..z?

— Atelye sahibiyim.

— Âlâ... Yaptığınız eşya..rdan alırım. Ne atelyesi ..?

— Tabut!

İSTANBUL 496 YIL EVVEL

O seher vakti ki devran değişir, baht uyanır,
Suya seccade salanlar, su da zincir mi tanır?:
Kızak üstünde kayarken tepelerden gemiler,
Bakar ibretle denizler, karalar dalgalanır!.

Şadi Usal

İstanbulun fethi: 29 - Mayıs - 1453
Fatih Sultan Mehmet: 1429 - 1481

PLÂJ MEVSİMİNE HAZIRLIK :

— Babacığım! Bu sene yenisini almak lâzım, ..ayom dar geliyor!

— İdare et kızım! Biz de dar gelirliyiz..

PRENS TERBİYESİ

Mareşal Richelien, bir gün torunu Kont dö Chi..on'u görmeğe gider ve henüz on yedi yaşında bu..nan gence sorar:

— Paranız var mı?

— Var fendim. Bana geçen ay yolladığınız elli ..tın kesesiyle duruyor.

— Getiriniz görelim şunu...

Kese gelince Mareşal bunu penceredn dışarıya ..ar ve o sırada yoldan geçen bir sokak süpürücü..üne seslenir:

— Alınız.. Kont cenapları size hediye ediyor.

Sonra torununa döner, der ki:

— Richelieu gibi bir isim taşıyan insanın cebin..e elli altının bir işe yaramadan durmasını şerefini..e uygun bulmadım.

..sizliğine uğrayan kimsele.. ..şayet kasabın, manavın, b.. ..kalın önünde durdular ve .. ..tiketlere baktılarsa, hiç .. ..hesiz, gözleri yaşla dol.. ..tur.

Taksim, Sıraselviler, Ay.. ..paşa, İstiklâl caddesi, Ta.. ..ya, Yeniköy, Adalar, Cad.. ..bostanı, Şişli, Erenköy, K.. ..sa Bağdat caddesi asfaltı .. ..daha birçok yer, apartıma.. ..lar, villâlar, köşkler, yah..

..a; Kazlıçeşme, Zeytinburnu ..ecekondularla dolmuştur.

Siyaset âlemi, keenne parti ..erle ve nevzuhur, kendileri..in vücudunu bu memlekete ..ahmet satan politikacılarla ..olmuştur.

Bir rivayete göre, taran..aya taranmaya haliç bile ..olmuştur. İnsana öyle geli..or ki; pabuçlarını çıkarıp ..çalarını da sıvadın mı? ..arşıdan karşıya yaya olarak geçebilirsin!

Taksimden, Tepebaşından, Sirkeciden, Yenicami önünden yükselen seslere dikkat ediniz:

— Dolmuş! Dolmuş!

Bunlara ve bunlar gibi bir çok meselelere bakanlar, kendi kendilerine şu suali sormazlar mı dersiniz?

— Bu milletin dolmayan tek şeyi, acaba çilesi midir?

Ertuğrul Şevket

BİR DOKUN...

Soğan Başı!

— Yetmiş iki!. Ver oğlum kâğıdını!

Muallim sınıfta kopya yaparken yakaladığı talebesinden yazılı imtihan kâğıdını istiyor zannetmeyiniz. Hayır, otobüste Bay kontrolör, biletçiye emir veriyor. Sevsinler, o ne caka, o ne fiyaka, o ne çalım!

Ön kapıdan biner, tabiatiyle otobüs tıklım tıklım dolu, biletçi arka tarafta bilet kesmekle meşgul, önden verilen emri duyamıyor. Bay kontrolör, şoförün karşısındaki dikiz aynasında kasketinin sırmasına bir göz attıktan sonra elini boşluğa uzatarak daha gür bir sesle emri tekrarlar:

— Yetmiş iki! Kâğıdını ver!

Sonra yolculara döner; "Ne duruyorsunuz? emrimi duymuyor musunuz? Biletçinin elinden kontrol kâğıdını alıp bana getirsenize!" der gibi haşin bakışlarla birer birer süzer.

Nihayet biletçi duyar, kâğıdı çıkarıp ayaktaki yolculara uzatır. Başlar üzerinde elden ele atlıyarak arkadan öne gelen bu kâğıt, Bay kontrolörün çalımdan sinirleri gerilen parmaklarına temas edince bir ferman kudreti kazanır. Kâğıdı açarken yolculara öyle bir bakışı vardır ki; "İşte mukadderatınız bu fermanda yazılı. Hele biletinizin numarası buradaki rakamlara uymasın da göreyim. Mahvolduğunuz gündür. Allah yaratmış demem ha" sözlerini gözlerinde okursunuz.

Yolcudan aldığı bileti kâğıda yaklaştırır, kaşlarını çatıp gözlerini kırpa kırpa bakar, bakar, hiddetle yırtar, suratına fırlatıyormuş gibi uzatır. Bazan elini geriye çeker, biletin numarasını tekrar tetkik haddesinden geçirir.

Bay kontrolör, nef'i hazinenin sadık koruyucusu; yolcular ise o sadakat timsalinin nazarında, hazineyi güve gibi kemirmek isteyen maznunlardır, kat'iyen itimat caiz değildir. O sadık koruyucular, olanca celâdetlerini, mehabetlerini, azametlerini istimal ederek mücrimleri suçüstünde yakalayıp tedip için yüksek irade ile nasbolunup otobüslere, tramvaylara saldırılmışlardır.

Yolcuların istirahati onları alâkadar etmez. Vazifeleri sadece suç ve suçlu aramaktır. Pasolu bilet isteyen mekteplileri hışımla azarlar:

— Görelim pasoları.

Onlar için servis tarifesi de mevzuu bahis olamaz. Otobüsü istedikleri yerde durdurup binerler, diledikleri yerde eğleyip inerler.

Bir de bunların üç dört sırmalıları vardır. Arabalara girmeğe tenezzül etmezler. Arasıra büyük duraklara dikilirler. Eller ya cepte veya arkaya atılmış, kaşlar çatılmış, gözler tramvaya, otobüse dikilmiş. Zafer takının önünde ordusuna geçit resmi yaptıran bir kumandan azamet ve ciddiyetiyle bakarlar. O kıvılcımlı nazarların ifadesi daha başkadır:

"— Arabanın içindeki yolcular niçin oturuyorlar? Beni görmüyorlar mı? Sırmalarımın parıltısı gözlerini kamaştırmıyor mu? Neden kalkıp selâm vermiyorlar?"

Meşhur sözdür: Bir baş ol da istersen soğan başı ol! Bu dünya işte böyle!

Cemal Refik

Kongre Eğlendi

Hoşuma gitmedi de değil: Zamane uleması kem surat, çatık kaş, burun havada, gözler dalgın, eğlenceye sırt çevirmiş olarak yaşamaktan pek hazzetmiyor.

İşte misali: Şehrimizde toplanan Patoloji kongresi âzasının Yalova ve Bursa seyahati. Bunun en canlı röportajını (Akşam) da okuduk; güle güle hal olduk.

Vapur daha Kadıköy açıklarına gelmeden:

— Buyurun büfeye!

Deniliyor. Haydi hücum. Ağızlar mütemadiyen oynuyor, soğuk üstüne sıcak içilmesine aldırış edilmiyor. Gelsin buzlu limonata... Arkadan Kaynar çay!

Yalova otelinde tekrar sofra başındayız. Bir şapırtı, bir şupurtudur gidiyor. Şarap şişeleri boşaldıkça yenileri açılmakta ve caz durmadan çalmakta... Haydi dansa!

Bir aralık dans duruyor. Başlıyor zeybek oyunu.. Oyunda birinciliği kazanan Yalova Kaymakamıdır. Heyet saat kaçta yatıyor, biliyor musunuz? Gece yarısından sonra birde!

Ertesi gün yine bol kahvaltı. Haydi Bursaya. Tekrar mükellef ve içkili sofra!

Mudanyada vapura biniliyor: Caz da beraber! Tam 9.15 ten İstanbula varış saati olan 11 e kadar büfe ve caz. Caz hiç kesilmiyor. Gazete şunu da yazıyor: "Coşkunluk o dereceyi bulmuştu ki dam bulamıyan delegeler birbirlerine sarılarak dansetmek zorunda kalıyorlardı."

Yine zeybek! Yine çifte telli! "Hem nasıl çifte telli? Omuz silkerek, gerdan kırarak, şıkır şıkır parmak çatlatarak!"

Alınlara para bile yapıştırılmış.

Derken İngiliz delegesi -ömürdür şu İngilizler!- dayanamıyor, atıyor kendisini meydana... "Ne de çabuk kavramış oyunu... Hayret. Profesörlerimizle karşılıklı öyle bir çifte teli oynadı ki sanki uzun zamandenberi ders alıyormuş da hünerini vapurda gösterdi!"

Neredesiniz ey eski zaman hekimleri, profesörleri! Dünya değişti. Şimdi ilim, fen adamları da içip içip zeybek, köçek, çifte telli oynuyor. Bunlar, ilim ve ilim prestijine mâni sayılmıyor.

Kongre eğleniyor! Kongre eğlendi. Biz de röportajını okuyarak epeyce eğlendik. Allah razı olsun.

İstanbulda çiroz mevsimi.

HİCİV ROMANI

Yazan: *ANDRE DÂL*

Çeviren: T. TUNA

Sayın Milletvekili, Maşu

— 4 —

şöyle on dakika görebildiği bir habis ruhun onu taahhüt altına sokması, şimdiye kadar bağlandığı bütün inançları tuzla buz etmesi idi.

Namussuz olacaksın! Bu söz hâlâ kulaklarında çınlıyordu. Bu sahne gözelrinin önünde canlanıyor, içini boşaltan ölüm halindeki ihtiyarın yüzündeki rahatlığı hâlâ görür gibi oluyordu:

Aman, az kalsın unutuyorduk. Hikâyemizin kahramanı olan zatışeriften bahsetmeğe değer. Lüsyen Maşu 30 yaşına gelinceye kadar, hayatın nemene şey olduğunu az çok anlamıştı. Liseye adım attığı gün lakap takılmış, dünyada kötüler de bulunduğunu bu suretle öğrenmişti. Bundan sonra karşılaştığı bir sürü hâdise ilk görüşünü kuvvetlendirmiş ve bu kötülere karşı kendini koruma lüzumunu hissetmişti. Evet, modern Fransada bir sürü namussuz ve hergele vardı; bunların üzerinde yürüdükleri yol, muhteşem oteller, gazinolar, kumarhaneler, bankalar ve hapishaneler ile bezenmişti. İnsanın kendisini koruması için bu çekici ve tehlikeli yola sapmaması gerekti. Kırtipil bir bisikletli 12 silindirli otomobillerin kelle uçurduğu asfaltlardan daima çekinir. Dededen kalma şosenin sağ tarafını tutturur ve dünyada ne olup bittiğinin farkına varmadan boyuna pedal çevirir. Bir çoklarının zihnine güzel, şahane yolları ancak süratli gitmesini bilenlere bırakmak düşüncesi yer etmiştir. Ekâbirin cür'eti ve kurdukları projelerin azameti, küçük insanların çekingen bilgisizliklerinden başka bir şeyden ileri gelmez.

İşte bizim Maşu da böyle bir insandı. Bir sürü dalaverenin cahili idi. Arada sırada bir rezalet patlak veriyor ve gazeteler, dostlarının işle ilgilerinin derecesine göre, bazan gayetle az, bazan sütünlarla bundan bahsediyorlardı. O, bunlara bakmazdı bile. Gazetede kazaları, belâları, küçük hikâyeleri, tiyatro tenkitlerini ve ajans haberlerini okurdu. Şunu unutmayın ki, tahmin ettiğiniz kadar budala değildi! Yüksek denilebilecek bir tahsili vardı; bakalorya imtihanından geçmişti. Lâtinceden az çok çakardı. Kafasının içi, bir yazlık köşk bahçesi kadar, birbirine zıd şeylerle dolu idi. Kelimeleri aramada zorluk çekmeden cümleler yapar, bu suretle karşısındakilerde, bir şey söylemek istediği düşüncesini uyandırırdı. Orta bir zekâsı vardı. Hah! Tamam! İşte şimdi tam kelimeyi bulduk.! Tam mânasiyle orta bir insandı. Orta boylu idi ve bütün itiyatlarında daima ortada kalmıştı. Sizin anlayacağınız, her gün karşılaştığınız alelâde insanlardan biri idi. Tertemiz kolalı yakası, bütün düğmeleri ilikli yeleğiyle karşınıza çıktığı zaman işkillenmek aklınızdan bile geçmez.

Uyandırdığı müsbet tesir, girip çıktığı bütün işlerde, ona çok yardım etmişti. İlk önce, bir takim enayinin kurduğu "Sebat" isimli bir sigorta şirketinde çalışmıştı. Bahçeleri, tarlaları doluya karşı sigorta eden bu kurum, fırtınalı geçen bir Mayıs ayı kasasında metelik kalmadığından nâşi, yirmi gün içinde top attı. Bundan sonra, Orleanlı bankasına girdi ve orada kesilen fişleri saymağa memur edildi; nedense burada da dikiş tutturamadı. Buradan, Abukir sokağında toptan şapka ticareti yapan bir adama kapılandı. Çok geçmeden soluğu, işi sabahtan akşama kadar pencereden polisleri gözlemek olan, bir sarraf yanına aldı. Nihayet, buradan da ayrılarak bakkaliye üzerine toptancılık yapan bir müesseye yerleşti. Buradaki işi, muhabere ile meşgul olmak ve patronun imlâ sahasındaki eşekliklerini düzeltmekti. Babası öldüğü zaman burada çalışıyordu. Oraya dönmek istemediği gibi, içinde başka yere gitmek arzusu da yoktu. Babadan kalan miras onu yaşatmasa bile, bir müddet için rahat nefes alıracaktı. Eski arkadaşlarından bir kaçını bulmuştu.; geceleri - bunu oynayanlar sanki matem içindedir - asık suratla briç oynuyorlardı. O durmadan yanlış oynar, ortağiyle gırtlak gırtlağa gelirdi. Gündüzleri ise, içini kurt gibi kemiren yemininden dolayı, mezarlığa giderdi. Bir gece, doktor Berney'in oğluna,

— Bana bak, dostum! dedi. sen okuyup, yazan bir adamsın. Nazarımda eğeriyi, doğruyu seçebilen birisin. Sana bir şey danışacağım. Babam bana ölmeden önce...

Meseleyi olduğu gibi, başından sonuna kadar anlattı.

Berney'in oğlu:

— Saçma! dedi. Can çekişen bir adamın hezeyanı! İyi bir insan olan baban aklından böyle bir şey geçirmezdi.

— Bense, bana bunları söylediği sırada, tam mânasiyle şuuruna malik olduğunu sanıyorum. Geçen gün evrakını karıştırırken bana yazdığı, fakat, nedense yarıda bıraktığı bir mektup buldum; bunda da aynı şeyleri söylüyor.

Mektup ne zaman yazılmış?

— İki yıl önce.

— Şimdi iş değişti. Oğlum, bunu evvelce söylemeliydin. Demek oluyor ki, sen, gayetle ölçülü, biçili, tam şuurla izhar edilmiş bir baba vasiyeti karşısında bulunuyorsun. Vay anasını!.. Böyle şey duymamıştım! Yemin ettin mi? Doğru söyle; hakikaten yemin ettin mi?

— Evet!.. Babamın ölüm döşeği başında...

— Vay anasını. Görülmüş, işitilmiş şey değil! Halbuki, can çekişen insanlar ekseriya saçma sapan şeyler vasiyet ederler..

— Ne dersin? Fikrin ne?

— Vallahi bir fikrim yok. Belki bir üniversite profesörü bir şey söyliyebilir? Papanın temsilcisinin bir fikri olabilir. Bunu, bir anket olarak bir çok kimseye sormak lâzım.

(Devamı var)

— Kocacığım gel! Bu bay bana (kocanızı nasıl mesut edebilirsiniz?) isminde bir kitap sattı!

"Ecnebi karikatürü

ASİSTANLAR VE GÜZEL HASTA

Profesör — Bayan, evinize gitseniz sıhhatiniz için daha iyi olur!

"Ecnebi karikatürü

AMERİKADA KADIN AZLIĞI ve KOCA KITLIĞI

Harp bittikten sonra Amerikan askerlerinin kollarında Avrupalı bir kadınla dönmeleri bu memlekette hiç de hoşa gitmemiştir. (Milletler arası kadınlar dostluk) enstitüsü reisi Bayan Stelz, elindeki istatistiklere dayanarak Amerikada kadın nüfusunun erkeklerinkine nazaran azlığını ileri sürerek Avrupalılarla evlenmenin ciddî bir tehlike teşkil ettiğini ispata çalışmaktadır.

Filvaki bugün Birleşik Amerika devletlerinde izdivaç bekleyen 450 bin genç kız vardır ve 1952 de koca bulamamış kız nüfusunun 5 milyona çıkacağı tahmin olunmaktadır!

Bayan Stelz, tehlikeyi önlemek için gayet ustaca bir çare düşünmüştür: Hali vakti yerinnde bulunan kızlar - ki bunlar ekseriyeti teşkil eder -hemen vapura atlamalı, Atlantiği geçerek Avrupada Avrupalı kocaya varmalıdır.

Böyle yapmakla Amerikan erkeklerinin yaptıklarını protesto etmiş olacaklarından başka bekârlıktan da kurtulacaklardır. Ayrıca büyük bir cüret ve Amerikalıya yakışır bir istiklâl ruhu da göstermek fırsatını elde edeceklerdir!

Çantalarında dolgun bir çek defteri ve bavullarında Amerikan sigaralariyle Avrupaya gelecek bu kızların her halde pek azı memleketine evlenmemiş olarak dönecektir.

T. C.

ZİRAAT BANKASI

1949 ikramiye tutarını

300.000 liraya

yükseltmiştir.

4 Çekilişin her birinde

25.000,
10.000,
5.000, liralık

İkramiyelerden başka 1000 lira ile 50 lira arasında 458 muhtelif ikramiye vardır. Şansınız yardım ederse istediğiniz yerde, istediğiniz EVİ, ARSAYI, TARLAYI, EŞYAYI alabilirsiniz.

Çekilişler:

28 Şubat - 30 Mayıs
31 Ağustos - 30 Aralık

İkramiyelerden faydalanmak için keşide yapılacak ayın üçüne kadar vadesiz tasarruf hesabında 100 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir. Aynı müddet zarfında hesaplarında 100 liradan fazla bir bakiyeyi muhafaza edenler her 500 lira için ayrı bir kur'a numarası alırlar.

KARA BORSAYA KARŞI

Hindistanın Madras şehrinde ihtikâr ve karaborsacılıkla mahkûm olan ticarethaneler bu mahkûmiyeti kullandıkları mektup ve zarf üzerinde, müessesenin unvanı yanına yazmakla mükelleftirler.

ÖP KARDEŞİNİN ELİNİ!

Zevkine düşkün yaşlı bir zat ikide bir esir pazarına gider, en nadide seçme güzellerden bir tanesini alıp beraberinde eve döner ve akşam işinden dönen genç oğlunu işaret ederek, taze halayığa:

— Öp kardeşinin elini!

Dermiş. Zavallı genç, karşısına dizilen bu sayısı tükenmez kardeşlere, daha önceye yetişemeden kardeş oluverdikleri için sataşmağa cesaret edemezmiş.

Bir gün, efendi baba yeni satın aldığı halayığı nasılsa kendinden evvel pazardan eve yollamış genç iyi bir tesadüfle evde bulunuyormuş; fırsatı kaçırmamış ve biraz sonra kapı çalınıp da ak sakallı peder içeri girince hemen halayığı öne sürmüş ve ona şöyle demiş:

— Öp babanın elini!

— Hey dikkatli belle!.. Metresine tam altmış beş lira bayıldım!..

"Fransız karikatürü"

TAKSİ PARASI

Z... İyi bir aileden olmakla beraber, şımarık, ne oldum delisinin biridir. Son model otomobiline hiçbir kadının isteksizlik gösteremiyeceği kanaatindedir.

Geçenlerde yağmurlu bir havada Erenköyünden Kadıköye gelirken, ara duraklardan birinde gayet güzel, şık bir kadın gördü ve derhal, arabayı durdurarak:

— Hanımefendi buyurmaz mısınız? dedi.

Tramvayın gelmediğini ve ıslanmaktan kurtulmak için otomobile binmekten başka çare olmadığını gören kadıncağız içeri girdi. Yol boyunca (Z...) sulu sulu konuşuyor, aklı sıra kadının kalbini fethettiğine kanaat getiriyordu. Kadın tenha bir yerde inecekti. (Z...) arabayı durdurdu ve güler yüzle dudaklarını uzatarak:

— Lütefen taksi parası, dedi.

Kadın herifin suratına bir tokat patlattı ve:

— Bozukluğum yok, şimdilik şunu alın, diyerek arabadan atladı.

Tarihten Şaşılacak Hikâyeler

Kraliçenin Berberi ve Mücevherleri

Pariste XVI. Louis zamanında bir kadın berbebi büyük şöhret kazanmıştı. İsmi François Autié idi ama ona kısaca Léonard derlerdi.

Devrin kadın saçı modaları malûmdur: Çelik tellerle, kafeslerle tutturulan ve âdeta bir binayı andıran yüksek, acayip, münasebetsiz bir sürü şey... Üstüne gemi kondurulabilenler de vardı.

İşte Léonard bu türlü baş tezyinatını gayet iyi yapardı. Kibar ve zengin kadınlar hep müşterisi oldu. Nihayet Kıraliçenin hususî berberliğine tâyine edildi.

Fakat Léonard'ı tarihe mal eden hâdise saç tuvaleti değildir. Daha mühim bir meseleye karışmasıdır.

Kıraliçe Mari - Antoinette in fevkalâde emniyetini kazanan biri, Kıral ailesi Fransadan kaçmak için harekete hazırlanırken bu sır kendisine tevdi edildi.

Mösyö de Choieul, Kıraliçeden aldığı bir emirle berberi birdenbire tevkif ederek Paristen dışarıya götürdü ve şehirden çok uzak bir yerde ona arabada gizlenmiş bir sandığı gösterdi:

— Bunu dedi, Mösyö de Bouillé'ye teslime memursun!

Sandıkta Kıralın çamaşırları arasına konmuş mücevherleri bulunuyordu. Kıraliçe ile Kıralın hemşiresine ait kıymetli mücevherler...

Şu var ki son dakikada Choiseul, bir itimatsızlık hissine kapılarak kasayı berberin elinden almıştı.

Peki, Kıraliçe kendisi için hayatını fedaya hazır bir çok namuslu adamları dururken acaba neden serseri ve karaktersiz berberine hepsinden fazla itimat göstermişti?

Bu cihet aydınlanmamıştır. Yalnız tarihçi Lenôtre'e göre Marie - Antoinette, saçlarını gittiği yerde de eskisi gibi taranmış ve süslenmiş görmek istiyordu. Berberine Herkesten çok ihtiyacı vardı ve bu ihtiyaç bir itimat yaratmağa sebep oluyordu.

Choseul, sandığı arabada bıraktı, fakat berberin yanına emniyetli bir adamını koydu ve onları yola çıkardı. Nihayet de Boillé'nin evine ulaştılar. Léonard, sandığı teslim etti.

Kıral ve ailesi o sırada Varennes kapısında halk tarafından tanınmış ve tevkif edil miştı. Berberin tevkif hâdisesinde bir rolü oldu mu? Meçhul. Ancak de Bouillé, Léonard'ın yanında, sandığı zabitlerden birine vermiş ve emin bir yere saklamasını söylemişti. Bu zabit az sonra öldürülmüş ve sandık da aşırılmıştı.

Birkaç gün sonra berber başı Parise dönmüş bulunuyordu. Kıraliçenin has bendesi olmasına rağmen ihtilâl hükûmeti herifi tevkif etmedi. Hattâ bir memuriyetle kayırdı. Kayırdı ama iktidar müfritlerin ve tethişçilerin eline geçince yakalandı. Aynı günde muhakeme ve idam edildi.

Şimdi evrak hazinesinde bulunan vesikalar arasındaki idam edilenler listesinde ismi yazılıdır: Kayde nazaran Léonard'ın kafası uçurulmuştur; ölmüştür.

Hayır. Ölmemiştir. Zira 1814 yılında Bourbon'lar tekrar tahta çıkınca onu canlı olarak yeniden Pariste görüyoruz. Nasıl kurtulmuş? Bu da meçhul!

Maamafih tethiş devrinde hapishanedeki gardiyanlara para vererek kendi yerine başkasını giyotine gönderen bir kaç açıkgöz olmuştu. Berber belki aynı vasıtaya müracaat etmişti. Lâkin bu iş fazla para sayesinde temin ediliyordu. Léonard bu parayı nereden bulmuştu.

Kıraliçenin mücevherleri elinde miydi?

O cihet de anlaşılamamıştır. Eski berber başı, Kırallığın iadesinde de, sorgu suale maruz kalmak şöyle dursun, bir memuriyete bile geçti ve refah içinde yaşadı, mev'ut eceliyle öldü. Esrarını da mezara beraber götürdü.

★

İKTİSADÎ İŞLER

— Elli milyon sene sonra güneş artık bizi aydınlatmayacak!..

— Desene, elektrik fiyatını arttırmak için bir sebep daha keşfedildi!

"Fransız karikatürü"

MEVSİM ÇİÇEKLERİ

• GÜL •

Gül, öyle bir isim ve mevki yapmıştır ki, âdeta çiçeklerin padişahı veya cumhur reisi imiş gibi gayri mesuldür. hakkında bir şey söylemek kanunen memnudur; tenkit edilemez.

Hayvanların kıralı arslan, çiçeklerinki gül, yemişlerinki de galiba üzümdür. Ben üçünü de o mevkilere pek lâyık bulmam. Cambazhanede çemberlerin arasından atlayıp kamçı korkusiyle her denileni yapan hayvana hiç bir emir dinlemiyen, insan terbiyesine boyun eğmiyen kaplanı, hattâ kediyi tercih ederim.

Üzüm ise tanelerden mürekkep bir salkım oluşuna göre kıraldan ziyade millet meclisini temsil etse yeridir.

Gülün kusuru çeşitlerinin çokluğundan ileri gelir. Hayvanlardan köpek , çiçeklerden gül kadar çeşidi bol ne vardır? Küçücük bir finodan Danimarka köpeğine kadar nasıl köpek hem bay bos, hem surat ve tüy itibariyle değişiklik gösterir, âdeta bazı nevileri köpeğe benzemezse gül de öyledir; gül demeniz için bin şahide muhtaçtır.

Düşününüz menekşe gülü ile şakayık vesaire arasındaki farkı! Cüce ve azman olarak kaç şekilde, hele kaç renkte gül tanırız? İnsanlar çalışa çabalaya canım yabani gülü, o kibar, zarif, mahviyetli çiçeği şatafatlı renklere boyayarak, duvarlara tırmandırıp kameriyelere saldırtarak yahut ay çiçeği gibi kocamanlaştırarak tanınmaz hale sokmuşlar, ona yapmacık ve şımarık bir hüviyet vermişlerdir.

Ayrıca da bülbülü, hiç aslı astarı yokken güle âşık göstermek gibi çocuk aklı kabul etmez bir münasebetsizlik de yapmışlardır.

Şunu da unutmıyalım: Gül, en güzel kokulu çiçek değildir. Rayihası başka çiçeklere, meselâ menekşe ve hanımeline nazaran kabadır; Çoğu bir araya gelince hacıyağı gibi baş ağrısı verir. Ben gülden ziyade gülsuyu kokusunu severim. Gül merakını da anlamam: Bir ay süren gül mevsimi için 11 ay çalışmak ve beklemek lâzımdır. Bir gün gelir, bahçenizde hepsi birden açılırlar; birdenbire de açılmayı keserler. Kala kala elinizde ve gözünüzün önünde sevimsiz yapraklı, ayrıca dikenli, yarı kuru dallar kalır!

Sevdiğim gül, yaz ortası yahut sonbaharda tek tük açmış, azıcık solgun ve kansız, azıcık çelimsiz ve rayihası uçuk mevsim dışı gülüdür. Gül o zaman yarı mahzun, ne zarif gülümser ve insana ne candan bir okşama ve koklama arzusu verir!

R. H. K.

BİRAZ BUNDAN, BİRAZ ONDAN..

Bir Köpeğin Hayatı

Dünyanın en sadık hayvanı köpek olduğu üzerinde herkes ittifak eder. Köpek sade sahibine bağlı olan bir hayvan değildir; o, belki de en zeki, en anlayışlı mahlûklardan biridir.

Anlattıklarına göre, avcının biri köpeğiyle bir nehir kenarında yürüyormuş. Hayvan birden kulaklarını dikmiş ve ileriye, sazlıklara doğru fırlamış. O aralık kahve rengi bir şeyin şöyle bir şaşkınlık anı geçirdiği, sonra suya daldığı görülmüş. Bu sazlıkalr arasında yatan bir su sıçanı imiş. Köpek bir an suya atılmak istemiş; sonra, birden durmuş. Her halinden, suya girerse, kendisinden çok daha iyi yüzen sıçanın elinden kurtulacağını anladığı belli oluyormuş. Birden anî bir karar vererek, nehrin aktığı istikamete doğru koşmuş ve bir noktada durmuş. Hakikaten, cereyanın sürüklediği sıçan nefes almak üzere tam önünden geçerken kafasını sudan çıkarmış ve köpek atladığı gibi ensesinden yakalamış.

Aradan yıllar geçmiş, bu köpek bir hayli yaşlanmış. Artık işe yaramıyacağını düşünen avcı ava götürmek istemezmiş. Fakat, hayvan bin türlü hiyleye baş vurur, efendisinden önce yola dizilirmiş. Adam bakmış ki olacak gibi değil, gizlice kaçmağa karar vermiş. Fakat, zeki hayvan vaziyeti çakmakta gecikmemiş ve avcıyı göz hapsine almış. Adamcağızın ayağında postallar ve külot pantalon bulunursa bir saniye peşini bırakmaz bir saniye göz açtırmazmış.

Vaziyetin gittikçe çıkmaza girdiğini gören avcı yeni bir hiyleye baş vurmuş. Ava gideceği sabah köpeğe en sevdiği yemeği hazırlatmış. Hayvan sevinç içinde, kuyruğunu oynatarak bunu yerken adam da tüfeğini kaptığı gibi, arka kapıdan sıvışmış. Az sonra, aldatıldığını, anlayan köpek çırpınmağa, ağlamağa başlamış. Bu hal ona o kadar tesir etmiş ki, o günden sonra, ne kadar sevdiği yemek olursa olsun, ya av dönüşü veya sahibinin mûtat ava gitmek saati geçtikten sonra yemeğe başlamış.

Aradan yıllar geçmiş, hayvanın ihtiyarlıktan gözleri görmez olmuş. O sırada, ecel de kapılarını çalmış ve avcıyı aldığı gibi öbür dünyaya götürmüş. Bu ayrılık hayvana ziyadesiyle dokunmuş. Kimse ile meşgul olmaz, evin bir köşesinde yaşarmış.

Bir gün birden kulakları dikilmiş ve yattığı yerden sıçramış. Bir ayak sesi duymuş. Kapı açılmış ve içeri giren adama doğru koşmuş. Bunun ayaklarında, avcının sağlığında giydiği gibi, kenarları düğmeli potin varmış. Hayvan bunlara yüzünü, gözünü sürmeğe, yalamağa başlamış. O sırada adam konuşmuş ve sesin tonundan yanıldığını anlıyan köpek, müthiş bir hayal kırıklığının acısiyle köşesine dönmüş...

O gün akşama kadar ağzına bir lokma yemek koymamış ve akşam grub vaktinde, güneşle beraber onun da hayatı sönmüş, gitmiş.

Meşhur Olmadan Önce Ne İdiler?

Sinema yıldızlarından:

Pierre Blanchar — Seyyar kumaş komisyoncusu
Clark Gable — Doğramacı çırağı
Michel Simon — Boks hocası
Robert Taylor — Sakat ayak Kunduracısı
Jean Gabin — Madenî fabrika amelesi.
Greta Garbo — Manken
Claudette Colbert — Moda ressamı
Darnielle Darieux — Kâtibe
Mae West — Atlet kadın
Barbara Stanvyok — Cambaz
Gloria Svanson — Lokanta hizmetçisi
Albert Préjean — Boksör
Wallace Bery — Cambazhanede fil bakıcısı

Aktörlerden:

Louis Jouvet — Eczacı
V. Boucher — Muhasip

Muharrirlerden:

Marcel Préot — Tütün mühendisi
André Maurois — Kumaşçı
Marcel Pagnol — İngilizce hocası
Pierré Benoit — Kütüphane memuru
Edvard Heriot — Lise öğretmeni

ASIL İSİMLERİ NEDİR?

Sinema yıldızlarının asıl isimleri nedir, bilir misiniz? Meselâ Anna Bella'nın hakikî adı Anne Carpentier'dir. Mesleğe ilk girdiği sırada Edgar Poe'nin Annabel Lee başlıklı bir şiirini okumuş, o da bir (a) ilâvesiyle manzumenin başlığını isim olarak seçmiştir.

Claudette Colbert'nin hakikî ismi Lily Chauchoin idi Greta Garbo ise memleketinde Greta Gustafsson diye çağrılırdı. Mirna Loy'un adı Merna Hornblav olduğuna göre değiştirmekte isabet etmişti. Drothy Lamour sadece soy adını değiştirmiştir. Küçük ismi yine öyle idi, aile adı ise Slaton'dur. Bette Davis ise soy adını muhafaza etmiş, küçük ismi olan Elisabeth'i Bette'e çevirmiştir.

HANIMELİ
En Büyük Kadın Gazetesi
MAYIS 949
Sayısını Arayınız.
Istanbul TAN Matbaası

KAHRAMAN TÜRK

Ressam Salih'in hazırladığı bu aylık mecmuanın Mayıs sayısı zengin münderecat ve herkes tarafından merakla beklenen tarihten çizgiler tabloları ile çıktı. Okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Patricia Roc köpeğini imrendiriyor!..

BABA ÖĞÜTLERİ:

EY GENÇ KAPTAN!..

Ey, genç kaptan... Geminle denizler aşacaksın,
İleride sayısız ülke dolaşacaksın.
Şimdiden öğrenmezsen eğer bir yabancı dil,
Sana zevk vermiyecek uğradığın her sahil.

Herkes neler söylüyor, asla anlamıyacak,
Yollarda dilsiz gibi dolaşacaksın ancak.
Hemen bir LİNGUAFON al... Bir yabancı dil öğren
Gemide başarırsın bu lüzumlu işi sen:

Hem denizde gidersin, hem öğrenirsin lisan;
Böyle güzel fırsatı hiç kaçırır mı insan?

...ini imrendiriyor!..

KAPTAN !..

...le denizler aşacaksın,
...acaksın.
...ğer bir yabancı dil,
...radığın her sahil.

...la anlamıyacak,
...acaksın ancak.
... al... Bir yabancı dil öğren
...mlı işi sen:

...m öğrenirsin lisan;
...açırır mı insan?

Deniz mevsimi başlarken su hararetini ilk deneme

KADIN ve AŞKA DAİR

★ Yün ören veya nakış işleyen bir kadın kocası için nâmevcuttur. Onun sadece eli oradadır; zihni çok uzaklarda, belki de sefahet âlemindedir.

A. Kaar

★ Para aşkı besler; fakirlik aşkı doyuracak vasıtadan mahrumdur.

Ovide

★ Sezar'ın karısının mâsum olması yetmez, şüphelerden de uzak bulunmalıdır.

Sezar

★ Moda kadınların büyük potu ve tek edebiyatıdır.

X. Eyma

★ Aşk son haddine varınca her şeyi mübah görür.

La Rochefoucld

★ İzdivaç ciddî ve hazin bir şeydir. Ufak tefek eğlenceler olmasa ne kadar adam sıkıntıdan ölürdü!

Marivaux

Sahibi : F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden : **Cemal Refik Delibaş**
İdare yeri Ankara Caddesi 98/2 İstanbul
Dizildiği yer : **Murat KERMAN Mürettiphanesi**
Basıldığı yer : **TAN Matbaası**

Türk Ticaret Bankası

Tesis Tarihi - 1914

Gişelerinde En Az
100 Liralık Hesap Açana
Bir Yıl İçinde

75.000 Liralık

İkramiye Dağıtmaktadır.

Çekiliş Tarihleri:
10 Temmuz - 10 Kasım

T. GARANTİ BANKASI'nın

1949 İkramiye keşidelerine iştirâk ediniz.

12 ayda 12 çekiliş

Senede:

1465	Adet para ikramiyesi.
3000	
1500	
1000	Liralık büyük ikramiyeler.
200,000	**Liralık GARANTİ APARTIMANInın 2 dairesi**
2	Kıymetli Arsa (İstanbul ve İzmir'de)
2	Lüks otomobil.
396	Adet ÇOCUK DOĞUM GÜNÜ Hediyeleri.
100	Liralık bir hesapla bütün çekilişlere ve 25 lira ile
1-13	Yaş arası çocuk hesapları keşidesine girersiniz.

Her **100** Lira için ayrı bir kur'a numarası verilir.

Hesapların keşide gününe kadar düşürülmemesi şarttır.

Okul tasarruflariyle diğer para biriktiren müesseseler mevduatına en müsait faiz verilir ve bütün ikramiyelere iştirâk ettirilir.

Tafsilât gişelerimizde...

Rüyada Taaşşuk Gibi...

Gözü oyunda olan öğrencilere müjde! Artık, ders çalışmak için günün güzel saatlerini, dar, havasız odalarda veya dershanelerde geçirmeğe hiç lüzum yok. Diledikleri gibi, alabildiklerine sıçrasınlar, oynasınlar. Daha büyüklere, yüksek tahsil yapanlara gelince, gençliğin bir bahar kadar kısa ömürlü olan tatlı günlerini yazın plâjlarda, kışın sinemalarda geçirebilirler. Ya dersler ne olacak? diyeceksiniz. Aman efendim; üzülmeyin! sabırlı olun! Günlerini eğlence içinde geçiren çocuklarımız imtihanlarda bülbül gibi şakır şakır ötecekler, sınıfları tıkır tıkır geçecekeler. Bu işe aklınız yatmadı ise izah edelim:

Bir Amerikalı mühendis Srebrogrof ismini verdiği bir âlet icat etmiş. Bu küçücük bir gramofondan ve ona telle bağlı olan bir oparlörden ibaretmiş. Yatarken istediğiniz plâğı gramofona koyuyor ve oparlörü yastığınızın altına yerleştiriyormuşsunuz. Bütün gece her yirmi dakikada bir, plâk tekrarlıyormuş. Yapılan tecrübelerden edinilen neticelere göre, en kalın kafalılar, vurdum duymazlar bile, uyandıkları zaman, gece plâğın mırıldadığı sözleri bülbül gibi tekrarlıyorlarmış.

Nitekim Nev York'un meşhur Metropoliten operası şarkıcılarından biri söyliyeceği şarkıların güftesini bir türlü öğrenemezmiş. Hâfızası zayıf tenorr'a serebrogrofun mucidi bir âlet hediye etmiş. Bir gecelik denemenin sonunda adamcağız bütün opera parçasını su gibi ezber okumuş.

Yine anlattıklarına göre, biraz bönce olan bir telsiz telgrafçı Mors alfabesini ancak rüyada bu gramofon sayesinde öğrenebilmiş.

Bu âletin mucidi mühendis tarafından kendisine bir serebrogrof emanet edilen bir öğrenci, her akşam başka plâk koymak şartiyle, bir hafta içinde Lâtin şairi Vijilin tam bin mısralık bir şiirini ezberlemiş.

Henüz tecrübeleri yapılan bu âletin piyasaya çıkması eli kulağında imiş...

Eskiden tulûat kumpanyalarının oynadıkları oyunların içinde en güzel olan, en fazla rağbet gören bir tanesi vardı: Rüyada taaşşuk!.. Şimdi, ruyada tahsil bunun gibi, a-

Bir Nazım

1

Ne işret etmek isterim
Ne sohbet etmek isterim
Ne uzlet etmek isterim
Muhabbet etmek isterim

2

Gören acır zevalimi
Zemane infialimi
Sana bugünkü halimi
Hikâyet etmek isterim

3

Gülümsün iğbirardan
Cefayi zahmi hârdan
Seni bu ruzgârdan
Sıyanet etmek isterim

4

Bu mihnetü elem yeter
Hayatım oldu bak heder
Der-i safasına pürkeder
Dehalet emek isterim

5

Şarabı gamze sun bana
Olup da mesti incilâ
Önünde diz çöküp sana
İbadet etmek isterim

Muhyiddin Raif

Menfaatinizi korumak isiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük değildir.

AYDEDE

SİYASÎ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	6 Lira
„	Memleket dışı	11 „
1 Senelik	Memleket içi	11 „
„	Memleket dışı	21 „

Dün Böyle Birşey Yoktu...

Amerikalıların ne kadar maddî düşündüklerini söylemeğe hacet var mı; bilmem? Atlantiğin öbür ucunda eşsiz bir medeniyet kurmuş olan dostlarımızın bütün kıymet hükümleri tamamiyle maddidir. Tarihî, edebi bir varlık olabileceğine ve bunun kıymet taşıyacağına pek inanmazlar. Bütün kıyasları dolar, metre ve gündür. Onlara göre, bu ölçülere sığmıyan bir şey dünyada mevcut değildir.

Geçenlerde, bu çeşit düşünceye sahip bir Amerikalı İstanbula gelir. Tesadüfen, doğma büyüme İstanbullu olan ve bu dilber şehrin deva bulmaz mecnunlarından olan şair (...) kendisini gezdirmeğe memur edilir.

Bir sabah otelden birlikte çıkarlar. Otomobil "Atatürk" köprüsünden geçerken dostumuz sorar:

— Bu nedir?

— Atatürk köprüsü.

— Ya!.. Peki, ne kadar zamanda yapılrdı?

— Yanılmıyorsam; iki senede...

— Amerikada bunu sekiz ayda yaparlar.

Otomobil Saraçhane başından Şehzadeye doğru yollanır. Amerikalı Şehzade camiini görerek sorar:

— Bu nedir?

— Şehzade camii; Mimar Sinan'ın eserlerinden.

— Peki ne kadar zamanda yapıldı?..

— Aklımda kalmadı ama; dört sene kadar bir zamanda olacak...

Adam dudak büker:

— Amerikada olsa, tam bir yılda biterdi, der.

Artık, İstanbula ve İstanbulu süsleyen eserlere âşık olan (...) zıvanadan çıkacak hale gelmiştir. Otomobil, program icabı Süleymaniyeye doğru sapmıştır. Amerikalı camiin haşmetli manzarası karşısında sorar:

— Bu nedir?

— İstanbulperest dostumuz, altta kalmamak için, omuzlarını kaldırır,

— Vallahi bilmem, der. Dün akşam buradan geçtim, böyle bir şey yoktu.

Mevsimin birinci banyosundan sonra..

KADIN ve AŞKA DAİR

★ Politikada olduğu gibi aşkta da medeniyet, kuvvetliyi zayıfın emri altına sokar.

Ch. Fourire

★ Üç şey vardır ki, hiç bir şen anlamadığım halde çok severim: Resim, musiki ve kadın.

Fontenelle

★ Genç kadınlardan kaçınız! Elli yaşındaki kadın sizin için ne mümkünse yapar; Yirmi yaşındaki ise hiç bir şey. Genci bütün hayatınızı kendisine vermenizi ister; yaşlısı ise yalnız bir anınızla, hattâ küçük bir alâkanızla iktifa eder.

Balzac

★ Bir kadından beklenen en lüzumlu fazilet ismetten ketum olmaktır. Altmış senedenberi herkes beni ismet ve fazilet sahibi olarak bilir. Bunun doğru olup olmadığını yalnız ben bilirim.

Markiz de X...

★ Bir kadın, hoşa gidecek şekilde ağlaması için büyük bir cazibeye ve sanata sahip olmalıdır. Eğer bunlar yoksa uzun müddet teselli edilememeğe mahkûmdur.

T. Gautier

★ Yeni aşklar eskilerini unutturur.

Fransız ata sözü

★ Rovsseau "Kadın sevdiği adama bakar, fakat tetkik etmez" demiş. Eğer tetkik etse bu bir ihtiras aşkı değil, ufak ve geçici bir zevk olurdu.

Bazı Meşhurların İçli Mektuplarından Parçalar

★ XIX. Asrın en büyük romancısı Balzac, göründüğü gibi değildi; gayet hassas ve içli bir insandı. Madam Hanska'ya yazdığı mektuplerından birinde diyordu ki:

"Kendimi bildim bileli hayatıma kalbim hâkim oldu. Bu, itina ile sakladığım bir sırdır."

★ XVIII. Asrın büyük filozofu Diderot da öyle idi. Paristen uzakta yaşayan sevgilisi Sophie Vallard'a şu satırları yazmıştı:

"Her dakika yokluğunuzu duyuyorum. Ne aradığımı birden bire kavrayamıyorum ve düşününce bu aradığımın siz olduğunuzu anlıyorum. Nereye gideceğimi bilmeden evimden çıkmak istiyorum ve yine düşününce gideceğim yerin sizin bulunduğunuz yer olduğunu anlamakta gecikmiyorum."

★ Napolyon da aynı mizaçta idi. Joséphine'in aşkıyle çıldırırdı. bir mektubunda şu parçayı okuyoruz:

"Çabuk bana dört sayfalık mektup yaz ve mektubunu ruhumu hassasiyet ve zevkle dolduran hoş sözlerle doldur. Yakında buluşacağımızı ümit ediyorum. Seni kollarımın arasına alacağım ve istiva hattında imişiz gibi yakıcı milyonlarca buseye garkedeceğim."

★ Bismark sertliğiyle, titizliğiyle meşhurdu, lâkin iç âleminde biraz hassastı. Otuz beş yaşında iken karısına şunları yazıyordu:

"Evrakım karma karışık, yerlerde sürünüyor. Onları çekmecelerine yerleştirecek kimsem yok. Ne zaman kırmızı perdelerin arkasında beraberce uyumak ve baş başa çayımızı içmek müyesser olacak?"

★ Fransız ihtilâlinin kanlı siması Robespierre, bir sene sonra kendi eliyle giyotine göndereceği Danton'a karısının vefatı üzerine şu satırları yazmıştı:

"Seni her zamandan fazla seviyorum, ölünceye kadar seveceğim. Bu dakikadan itibaren ben sen oldum. Bütün kederine iştirâk eden bir dosta karşı kalbini kapama."

İşte Geldi "Türceun"!

Bir kadın kocasının ruhuna (Yasin) okutmak için bir hafız tutmuş. Fakat sabırsız, münasebetsiz bir mahlûkmuş. Her durak yerinde hafızın okumasını keser:

— Aman, Hocafendi, bu surede bir "türceun" vardı; okumadın!

Dermiş. Hafız cevap vermez, tahammülü tükenmekle beraber okumasına devam edermiş, nihayet sûrenin sonu ve "türceun"un yeri gelmiş. Hocafendi de tilâveti kesmeden ve Türkçe cevabını Arapçaya karıştırarak usul ve tecvit ile şöyle okumuş:

— "Acele etme be hatun! İşte geldi türceun!"